

ELŐFIZETÉS ÁR.
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadtatnak el.
 Tűsírator nem adatna
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozás minden gar-
 mondó díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DI
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Asonfélék helyeg 30 kr.
 Kiemelt díszetűk a kör-
 zettel ellátott hirdetések
 nyekért térmérték szerint
 minden 1 centiméter
 után 3 kr számítanak.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

Felhívás előfizetésre.

A *Zemplén*-t, mely a jövő hó 1-én pályafutásának huszonnegyedik évébe lép, bizodalommal és tisztelettel ajánljuk *Zemplén*-vármegye nagyközönségének továbbra való pártfogásába.

Hangzatos szavakkal, cifra szólamokkal nem kínáljuk magunkat. A *Zemplén*-t ajánlják körülményei: diszes multja, olvasó közönsége, munkatársainak szép száma, az ő egyéni értékük és hozzánk való állhatóságuk. Így nem csak igérni merjük, de fogadjuk is, hogy szerkesztésünkben a *Zemplén*-t ugyanazok az elvek fogják vezérelni a jövőben, mik eddigelé irányozták a multban.

Huszonhárom éves multunk a mi programunk, a mi létjogunk alapja, melyből sem el nem veszünk, sem hozzá nem adunk.

Az a 102 munkatárs, kiknek diszes névsorát bemutatjuk s kikkel azért találkoztunk, mert helyes uton, jó irányban haladtunk, — marad, mint volt: a szerkesztőség öreme, ereje, büszksége. Jövőben való hív közremunkálásukra számítva, reájuk bizkodva erősen fogadjuk, hogy a *Zemplén* jövőben is az lesz ami volt: a vidéki sajtó nevében a mi szűkkebbkörű hazánk *Zemplén*-vármegye szellemi és erkölcsi érdekszükségletének kiszolgálója, az igazi felvilágosodottság terjesztője, a magyar nemzeti eszme ápolója, a nemzeti érület erősítője, a hivatalos vármegye és a vármegyei köztársadalom minden fontosabb életnyilvánulásának igaz tolmácsolója, serény hírvivője.

A *Zemplén* munkatársainak diszes névjegyzékét, kik ez év folyamán szellemi termékeikkel lapunkat gazdagítani szivesek voltak, s kik a *Zemplén*-t irodalmi magaslatra

emelni segítettek, (köszönet jóságukért mindnyájuknak!) a következők:

Abonyi Gyula, Andrássy Sándor gf., Andrejczó János, Antalóczy Antal, Antalóczy Imre, Atányi József dr., — Bajusz József, Ballagi Géza dr., Bárczy Benedek, Bacske Bálint, Bencsik István, Bihary Emil, Bodeczky Ede, Bodnár István, Boruth Andor, Buday Zádorné, Buza Barna, — Chyzer Kornél dr., Chyzer Kornélné dr.-né, Csapó Lajos, Cserép József dr., Cuprum, — Dókus Gyula, — Erdélyi Sándor, Exner Kornél dr., — Farkas Bertalan, Fejes István, Ferenczy Elek dr., Fischer Ármán, Füzeses György, — Gáthy Géza, Gyulai Sándor, — Haraszthy Miklós, Hlavathy József, Holosnyay Ciril, Hornyay Béla, dr., Horváth József, Hönisch Dezső, — Kapás Aurél, Karsa Ferenc, Kálniczki Géza, dr., Kátó, Kecskés Antal, Kende Antal, Kiss Ödön, Klein Zsigmond dr., Knopfler Sándor, Kossuth János dr., Kovács Pál, Kozma Alajos, Kuharik Zsófia, Kula István, — Lecherer Lőrinc dr., — Márquai József dr., Mailáth József gf., Mathiász József, Matolay Etele, Meczner Antal, Meczner Gyula, Mikrosz, Moldován Gergely dr., Z Moskovitz Iván, — Nemes Ferenc, Nemes Lajos, Nemthy József, — Nyomárkay József, — Obláth Mór dr., Orbán Barnabás dr., Ormándy Miklós dr., — Payzoss Andor, Pataky Miklós, Paszlavszky Sándor, Perlsberg Ede, Péter Mihály, Pintér István, Pollák Lajos, Prámer Alajos, — Rácz Gyula, Rácz Lajos dr., Radácsi György, Romulus, Rónai István, — Schmidt Lajos, Schneider József, Somogyi Sándor, Spilenberg Barna, Stépán Géza, — Szabó Kálmán, Szemere József, Szepessi Arnold dr., Szerdahelyi János, Székely Albert dr., Szini Péter, — Tarnóczy Tivadar, Thuránszky László, Tüdös István dr., — Vágó Gyula, Veress Ferenc,

Vécsey Bekény, — Zomóry Gedő, *Zemplén* Árpád és Zseltvay Bogdán; névszerint nem is említve számos levelezőinket (mert ildomos dolog, hogy inkognitójukat el ne áruljuk), kik azonban minden nevezetesebb dologról, mit a krónika számára feljegyezni érdemes, esetről esetre, híven és gyorsan tudósítják a vármegye bármely pontjáról is t. olvasóinkat.

Bizalommal fordulunk tehát vármegyénk érdemes olvasó közönségéhez. Az ő év végén kérjük, hogy az új évtől kezdve lapunkat terjesztési s az előfizetéseket megújítani sziveskedjenek.

A *Zemplén* ezután is hetenkint egyszer, rendszerint hat, többnyire azonban nyolc oldalra nyomott terjedelemben fog megjelenni.

Az előfizetések feltételei lapunk homlokán olvashatók. A gazdasági egyesületnek magános tagjai, az egyesület és a lap tulajdonos között meglévő szerződés alapján, ha előfizetéseiket január hó első felében egyszerre beküldik, lapunkat fél áron kapják.

S.-A.-Ujhely 1892. dec. hó 18-án.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

A millennium előtt.

Csak két évet lép az idő s eljutunk az alkalomhoz, hogy fénynyel és lelkesedéssel megünnepeljük ezer éves itt lakásunkat.

A nemzet méltóan akar ünnepelni.

Munkácsy megfesti a honfoglalást egy remeknek ígérkező képből; városok vármegyék monografiákat iratnak; az ünnepség összeleszen kötve egy nagyszerű országos kiállítással, amelynek történelmi része

emberek vér nélkül is elintézhetnek. — Szegény anyámért már nem kell párbajozni... régen porlad a temetőben; nővérem nincs — s a feleségem?...

— Mig így töprengtem, csendesesen folytattam utamat. Mikor a feleségemre gondoltam, akaratlanul megálltam.

— Talán megsértette valaki? Jaj annak, a ki ezt merészelt! Feleségemben bízom, nem vagyok féltékeny, hiszen ő is szeret engem, noha kétszerte idősebb vagyok, mint ő... Így gondolkodtam. De a világ rossz s a kísértés mindig ólálkodik. A feleségemet s Lajost talán hirbe hozták? Az igaz, hogy szivesen társalognak egymással, hiszen Lajos fiatal, csinos, galáns fiú. Mindennap ott volt nálunk s a feleségem láthatólag örült jelenlétének. De... hogy... ki tudja mégis, vajon nem kedves-e feleségemnek? Hátha csokoládztak is?... No ez sok volna! De nem lehet! Tiltakozik e feltevés ellen feleségem tiszta lelke, Lajos jelleme. A világ nem ismeri őket, a világ hamis, mindig gyanúsít. Hm!

— A hamis világ — töprengtem tovább — mindig gyanúsít, de csak a legközönségesebb része! S a főerdész, meg a pénztáros? Mindkettő komoly ember, kik csak megfontolva beszélnek... Különös! S Lajos jelleme? Az igaz, hogy a tekintetben nem mondható valami szilárdnak, mert kivált az asszonyok körül ugyancsak szeret legyeskedni s kissé könnyelmű is. S feleségemnek, Klárának jó híre? Ki tudhatná, mi lakik egy nő szívében? Hiszen olyan az, mint a tenger! Nem vagyok fiatal, szürke a fejem is, flegmatikus is vagyok. Lajos velem szemben fiatal, kedves, élénk, ügyes. Hízelt mindíg Klárának s ez jó néven vette hízeléseit, hiszen az asszony mindig

tetlen valami! Az ujságot alaposan felültették. Pedig a kánikulától még messze vagyunk!... Ez vakmerőség! Hangosan kacagtam, azután összeszedve magamat, egészen jó kedvvel a táviró hivatalba indultam, hogy a lapot felvilágosítsam tévedéséről.

— A lépcsőn épen kártyázó társaim jöttek, kik élénken kérdezősködtek, hogy miért megyek el. Kacagva mondtam el nekik a sürgönyt. De ők nem nevettek rajta. Olyan különösen viselkedtek. Sőt az erdész egyenesen azt kérdezte tőlem:

— Hát igazán nem vívtak párbajt?

— Mi jutott az eszébe erdész úr?... Nem értem a kérdését. Hiszen tudja, minő viszonyba vagyok Lajossal, hát nem furcsa ilyen hirt közölni rólunk?

— De lehetett önök közt mégis valami civódás! — szólott közbe a pénztáros.

— Dehogyan volt, dehogyan volt, — válaszoltam bosszúsán, — olyan baráti viszony, mint az enyém Lajossal, ritkaság!

— A pénztáros gúnyosan nézett rám, én pedig gondtalanul mentem tovább. Lent azonban gondolkodni kezdtem: hogy lehet az, hogy azok ott a lépcsőn nem hittek nekem? Miért nézett a pénztáros olyan különösen? Miért tekintettek mindhárman olyan kimagyarázhatatlan jelentőséggel arcomra?

— A dolog megfoghatatlan volt előttem. Engem párbajhóssz tenni?... Hogyis gondolhatnak ilyet. Hiszen itt Lengyelországban nem is szoktunk bármily kicsinységért párbajozni. Ha kiállunk, valami nagy dolog miatt tesszük. De meg én mindig ellensége voltam a párbajnak s legfőleg anyámért, nővéremért, meg a feleségemért állnék ki. Másfajta sértéseket tisztességes

TÁRCA.

Hamis hír.

Irta: Waldenser F.

— Azt kérdi az elnök ur, hogy mint történt a dolog?... az egész rögtönösen, váratlanul történt, mint a hogy a villámlás szokott történni... Elmondom úgy, a hogy volt, minden szépitgetés, mentegődés s burkolgatás nélkül: aztán szabja ki rám az elnök úr a büntetést, amint megérdemlem.

— Mint rendszeren, délután a kaszinóba mentem. Szép májusi nap volt. A levegő telítve illattal, madárdallal. Olyan nap, a melyen az ember öntudatlanul is jól érzi magát... nekem pedig szerencsétlen napom lett!... A kaszinóban feketét szoktam inni s barátaimmal tarokkozni. De ezúttal kissé korán mentem, egy barátom sem volt még ott. Leültem azért s kávém szürcsölése mellett a lapokat böngésztem. Hirtelen szemembe ötlött egy távirat a szülővárosomból, s milyen különös! A táviratban az én nevem volt. Röviden s szárazon ez volt benne: »Kotka Ferenc (én) Roht Lajossal bárbajt vívott, melynek eredményét még nem tudjuk.« Főlkacagtam. Én és párbajt? Hát olyan ember vagyok én, ki időmet bárbajjal tölteném? Hiszen én kényelmes bankár vagyok, túl az ötvenen, ki a nyugalmat szeretem; minden kirúgásnak ellensége vagyok régtől fogva. Aztán épen Rohttal párbajoznék?! A legjobb barátommal, a kivel mindennap találkozom, a kit úgy szeretek, mint saját fiamat... Ez igazán érthe-

A Zemplén mai száma nyolc oldal.

szépen feltüntetheti a mi küzdelemben bő életünknek meghatározó fázisait, az ipari, kereskedelmi osztályok pedig azt a csodás eredményt, melyet annyi sok viszály, hányatás, csel dacára is megteremtettünk és ha a külföld is elismeréssel adózik, ami kétségtelen: az a tükör felfogja a mi örömtől sugárzó arcunkat, láttatva a bibliai mustármagból lett terebélyes fát, a mi erős, virágzó országunkat.

Oh hogy is fog vigadni ez a Magyarország. Irodalma erősödő, még gazdag is lehet; művészei szaporodnak, ha mindjárt a külföld számára kelljen is még dolgozni; országutjai jók, hadserege erős, ha mindjárt a rogyásig adoztatott nép verejtéke árán is, míg nemzete dinasztikus, lojalis; kormányja liberális, ha mindjárt haboz is még határozottan keztyüt dobni bizonyos fekete subás reakciónak. A demokrácia mer lélegezni; a szocializmus, kommunizmus veres színökkel még messze ijjesztenek. És leszámítva holmi vallási és nemzetiségi izgalmakat, amik az elfogultság utolsó előtti tűzlobbanásai, küzdve, javítva, korrigálva sietünk nagy célunk felé. Ez a kiállítás a hosszúéletű, sokat szenvedett, a modern kultúrában azonban még fiatal, de nagyra törő, ahhoz lelkesedni tudó nép tükré leendő.

Ez mind igen jó, ez mind igen szép. Hogy fogunk örüdni! De azok között az ujjongók között lesznek lehorgasztott fővel álló, busongó arcú emberek is, akik látva a nagy haladást mindenben, sirni fognak. Hát sirni fognak a néptanítók, ezek a sápadt arcú rabszolgák, akiknek gyermekét, a népnevelést, fel nem támasztotta sem a népadó, sem a modern kultúra, se a leberalizmus, se a demokrácia se semmiféle jelszavak.

Mert akik nem a statisztikában, hanem a valóságban nézik, azok tudják, hogy Magyarország az igazi népnevelésnek még csak az árnyékától is annyira van, mint az a bizonyos Makó Jeruzsálemtől.

Tanfelügyeletünk bürokratikus, így a célnak meg nem felelő. A felügyelet, ellenőrzés csak a papíron történhetik. A tanítói pálya roszul dotált, lenézett, bizonytalan; így nem csoda, ha erre a pályára tanulóink kevesebb tehetségű, a más iskolai pályák hosszúságát és nehézségeit ki nem bíró része vállalkozik. Az állami népiskolák ugyan a fizetés rendszere, egészséges tantermek s más effélék tekintetében némileg a kor kívánalmaihoz vannak már idomítva; de mert az iskolafenntartás megoszlik a felekezetek kezeiben, a hol fizetés, beszolgáltatás, lakás és iskolaegészségi

szereti az ilyet. Rokonszenveztek egymással, ez bizonyos. S Lajos vajon az én kedvemért jött-e a házunkhoz? Bizonyosan nem, hanem Kláráért, kinek örömet akart okozni jelenlétével. Lehet, hogy Lajos szereti is a feleségemet. Az is meg lehet, hogy Lajos szerelmének tüze lángra lobbantotta a Klára szívét is. De nem! ez nem lehet! Hiszen Klára a feleségem, ki szerelmet s hűséget esküdött az oltárnál! Lajos pedig barátom, kit százszor meg százszor segített, pártfogásban részesítettem, mióta apja meghalt, asztalomnál evett, ivott sokáig. Nem, ő sem csálhat meg engem!

— A táviró-hivatalt elhagytam, nem tértem be. Tudja az Isten: a feleségem meg a Lajos viszonya, mintha nem akart volna sehogy kimenni a fejemből s minden, de minden jel arra vallott, hogy a sürgönynek, ha nincs is igaza, de van némi jelentősége s kártyázó társaim magaviseletének is van némi alapja. Egészen beleizzadtam e töprenkedésbe s kerestem a történet szálait, hátha nyomra akadnék.

— Visszaidéztém emlékezetembe az előző estét, melyet együtt töltöttünk. Mi sem tűnt föl. Ven déglőben voltunk. A közeleső egyik asztal mellett régi ösmerőst vettem észre, kit húsz éve nem láttam. Hozzámentem, koccintottunk. Pár szót váltottunk s ismerősöm rögtönösen így szólt hozzám: „ugy-e, fiatal pár ott az asztalnál, a kik veled ülnek? Igen szép egy pár!” Barátom tévedését érdekesnek találtam s fölvilágosítottam. — „Ugy? a te feleséged?...” Azután mit sem szőlt. Feleségem úgy látszott, észrevette miről volt köztünk szó, mert mosolygott s ragyogó fehér fogai elragadólag kandikáltak ki piros ajkai közül. Mi-

viszonyok dolgában a legtöbb helyen ázsiai állapotok uralkodnak: akik napjainkban az iskola-tanító pályára lépnek, annak kapuján *Dante*-nak a pokol ajtaján látott ama felírása tűnik szemükbe: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate” (hagyjátok kint reményeiteket, kik ide beléptetek). És ha a hivatottság még hiányzik az ilyen életbelépő fiatal tanítóban, azt a nyomorúság, a megélhetés ezer gondja, a család jövőjéért való millió aggodalom nem megteremteni, hanem ha megvolt is, ki fogja ölni kipusztítja. Ha a tanító hozott valami csekély ismeretet a pedagógiából és más tudományokból, azokhoz nem szerezni fog tudni, hanem a mije volt, azt is elveszti. Ez aztán csorbát üt a tanítói kar reputációján, megsínli a mi népoktatásunk.

Hát bizony ez veszett állapot és az igazi népnevelő, látva a más irányu nagy haladást, nevetni fog az egyik, s elgondolva ezt a mi hátramaradásunkat, sirni fog a másik szemével azon az ünnepségen, mint ahogyan *Arany* János írja, mikor sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett.

Oh ha visszagondolok arra az időre, mikor mint gyermek tanultam ennek az országnak a történetét, milyen álmaim voltak nekem! Láttam hódító *Árpád*-ot deli ménen ülve, nyusztprémes mentében, amint jön örökébe venni a hunok birodalmát; láttam *István*-t, a bölcs államszervezőt; azután kilenc századon köröskörül csak véres küzdelmet, ádáz tusát láttam az alkotmányért, amikor a honfoglalás után, mi csak előtte kedves vala, odadta, hogy megmentse alkotmányát, állami fenmaradásunk ez első biztosítékát. És mikor az alkotmány már biztosítva volt, az ujkori polgárosodás intő szavára: láttam kikelni, mintegy a földből, tudósok, írók, művészek, költők, pedagógusok százát, kezeikben tollal, ecsettel vésővel, homlokukon a Muzsa csókjával és a honfi gondredőivel, hogy meghódítsák a modern kultúrának ezt az áldott Magyarországot! És mikor ezt végig néztem: meglepett az édes álom, hogy arra az ezer éves ünnepségre, mikor egy nap 16 millió ember fogja zengeni e nemzeti imát: *Isten áldd meg a magyart*, népnevelésünk erős létszen, tanítóink tekintélyes osztálya, a község legszebb épülete a népiszkola. A hazában nem lesz írni és olvasni nem tudó ember; ennek az országnak minden reménye, dicsősége, egész jövője a népnevelés erős alapján fog nyugodni mint fundamentumon, hogy azon még a poklok kapui se vehessenek diadalmat.

Röpke álom, bukott idealizmus!

kor visszatértem az asztalhoz, Lajos s a feleségem bizalmasan beszélgetett s Klára ezt mondta Lajosnak: „tehát öt órákor...!” „Mi lesz öt órákor?” — kérdeztem én. Lajos felelt: „Azt kérdeztem a feleségedtől, hogy holnap mikor megy a cukros boltba?... En is elmegyek oda s aztán veled együtt kikocsizunk, ha szép idő lesz...” „Nagyszerű!” kiáltam én s teljesen beleegyeztem tervükbe.

... Most hogy sétáltam, öt óra elmúlt. Tegnap este beszélgettünk a sétakocsizásról, tehát ma délután megyünk. Benézek a cukros boltba, vajjon a feleségem ott van-e. Senki sem volt ott. A pénztárosnő csendesen bóbiskolt a helyén, Klára és Lajos elfeledték volna a tervet? Nevetésgés!... Bizonyosan a cukros bolt csak sükségből lett volna találkahely s most, öt órákor valahol másutt találkoztak. De hol?... Lehetetlen, hogy Klára öreg nénjénél találkoznának. Vagy talán Lajosnál?... vagy másutt?... De hová gondolok?! Hát igazán féltékeny vagyok? Bizonyára elkéstek mindaketten, azért nincsenek a cukros boltban. Ezt óhajtottam, csak otthon volna a feleségem!... Haza megyek, őszintén megkérdem: minő viszony van közte s Lajos közt...

— Haza mentem. Mikor a lépcsőn fölfelé haladtam, a szobalány, a ki az inással enyelgett, kipirult arccal nézett rám. Egészen elsápadt, resketett egész testében. Ebből rögtön megértettem, hogy Lajos ott van Kláránál. A leány egész tekintete ezt igazolta... S így valóság az, a mit a világ suttogott!...

— Itthon az asszony? — kérdeztem a leánytól.

— Igen! — válaszolta remegve, — de épen

Vagy csak még fel nem támasztott ideál-e hát? Igen! Mert az ember az élet csalfa vásárjában eladhatja ifjúkori reményeit, vágyait utánajövő fiatalságnak, de azt az idealizmust, mondjuk azt a praktikus idealizmust, hogy ez a szeretett ország boldog csak akkor lesz, ha népnevelése szilárd leendő: eladni soha sem szabad.

De ki fogja ezt megvalósítani? A felekezetek-e vagy egyedül az állam?

A régiekhez viszonyítva haladás a népoktatásra a 300 ft minimum megállapítása. De tekintsük csak, hogy számos felekezeti iskola ezt az összeget se képes megadni, aminek folytán gyermekeik tanító nélkül nőnek fel, a mint ez tényleg így is van, mert keves számú képzett tanítóink mégis csak jobban dótált állomásra vágyunk: nem az következik-e, hogy ily helyeken azonnal községi, vagy államiiskolák, már amint a viszonyok engedik, állíttassék fel.

Ez ugyan a felekezetek autonomiájába való belenyulás lenne; de az iskolai autonómia kérdésével előbb-utóbb le kell számolnunk, mert az nem csupán felekezeti, hanem országos érdek. Ha valamely hitfelekezet nem tarthat lépést a kor kérdésével se dotáció, se más tekintetben: logikai módon be fog következni majd akkoron, ha az állam egy kedvező időben a tanítói fizetéseket 600 ftra felemeli, aminek be kell következni, amikor aztán a felekezetek önkénytelenül két alternatíva közül választhatnak: vagy a roskadásig való megadóztatás közt, ami már most is úgy van, vagy pedig az iskolák nagy részének átadása közt.

Ez lenne a legjobb, mert már most is tapasztaljuk, hogy a felekezetek nem képesek versenyezni az állammal.

Hogy minő viszony állana elő az iskoláját átadott felekezet és az állam között: azt fejtegetni nem célja cikkelyemnek.

Csak azt látjuk, hogy az oktatás nagy kérdéseit az állam van hivatva megoldani. korszerű fizetéssel, hogy erre a pályára is nagyszámú, tehetséges és szorgalmas emberek lépjenek, hogy a tanítónak ne keljen másnak lennie csak tanítónak, hogy hivatásának szentelhesse minden idejét.

Ha ezt a főtörekvést már az ezredik évre megvalósíthatnók? Vagy legalább az ezredik év után nem sokára!

Mert gondoljuk meg, hogy a nevelés az ujkori polgárosodás csatateré.

Hozzátehetjük: elbukott, aki ezt a csatát elvesztette.

Péter Mihály.

most öltözik. kopogtatok, megmondom, hogy itthon méltóztatik lenni.

— Semmit sem fogsz neki megmondani!... szoltam dörgő hangon s eltolám utamból. Bemegyek a szalónba — üres. Az ebédlőbe — üres. Ném szobája be van csukva. Rettenetes düh szállt meg. Neki feszítettem ezeket a hatalmas vállakat az ajtónak s engedett. Beléptem.

— Lajos ott ült Klára lábainál. Többet nem láttam. Vérbe borult a szemem s dühösen kiálttam: „nyomorult!” aztán ölmos botommal feleségem felé suhintottam. Lajos felugrott, mikor látta, hogy suhintok s őt érte az ütés, a haláltékan érte épen. Gyöngye sikoly és Lajos összerogyott, Klára meg rémülten menekült.

— Ütésem halálos volt.

— Megmondtam ezt a rendőrségnél is, hol önként jelentkeztem. *Roh!* Lajos megölte. Előre nem terveztem, ha a feleségemnél találok; de mikor ott találtam, dühömben elvesztettem az eszem s nem tervszerint, nem öntudatosan, de valami felsőbb kényszerre: megbüntetem a bűnöst. S hogy a feleségem megszabadult, bizonyosan csodának nevezhetni s ebből magyarázhatni meg, hogy ő nem volt bűnös, hanem csak eltévedett.

— Ennyi az, a mi a dologra vonatkozik, a hogy történt.

— A hamis hír véres eredményt idézett elő. Ha vétkeztem: bűnhődjem.

— Itéljen elnök úr a legszigorúbban. Csak egyet mondhatok rá: „az Isten igazságos.”

Tüdős István dr.

szépen feltüntetheti a mi küzdelemben bő életünknek meghatározó társait, az ipari, kereskedelmi osztályok pedig azt a csodás eredményt, melyet annyi sok viszály, hányatás, csel dacára is megteremtettünk és ha a külföld is elismeréssel adózik, ami kétségtelen: az a tükör felfogja a mi örömtől sugárzó arcunkat, láttatva a bibliai mustármagból lett terebélyes fát, a mi erős, virágzó országunkat.

Oh hogy is fog vigadni ez a Magyarország. Irodalma erősödő, még gazdag is lehet; művészei szaporodnak, ha mindjárt a külföld számára kelljen is még dolgozni; országutjai jók, hadserege erős, ha mindjárt a rogyásig adoztatott nép verejtéke árán is, míg nemzete dinasztikus, lojalis; kormányja liberális, ha mindjárt hához is még határozottan keztyüt dobni bizonyos fekete subás reakciónak. A demokrácia mer lélegezni; a szocializmus, kommunizmus veres színökkel még messze ijjesztenek. És leszámítva holmi vallási és nemzetiségi izgalmakat, amik az elfogultság utolsó előtti tűzlobbanásai, küzdve, javítva, korrigálva sietünk nagy célunk felé. Ez a kiállítás a hosszúéletű, sokat szenvedett, a modern kultúrában azonban még fiatal, de nagyra törő, ahhoz lelkesedni tudó nép tükré leendő.

Ez mind igen jó, ez mind igen szép. Hogy fogunk örüdeni! De azok között az ujjongók között lesznek lehorgasztott fővel álló, busongó arcú emberek is, akik látva a nagy haladást mindenben, sírni fognak. Hát sírni fognak a néptanítók, ezek a sápadt arcú rabszolgák, akiknek gyermekét, a népnevelést, fel nem támasztotta sem a népadó, sem a modern kultúra, se a leberalizmus, se a demokrácia se semmiféle jelszavak.

Mert akik nem a statisztikában, hanem a valóságban nézik, azok tudják, hogy Magyarország az igazi népnevelésnek még csak az árnyékától is annyira van, mint az a bizonyos Makó Jeruzsálemtől.

Tanfolyegetünk bürokratikus, így a célnak meg nem felelő. A felügyelet, ellenőrzés csak a papíron történhetik. A tanítói pálya roszul dotált, lenézett, bizonytalan; így nem csoda, ha erre a pályára tanulóink kevesebb tehetségű, a más iskolai pályák hosszúságát és nehézségeit ki nem bíró része vállalkozik. Az állami népiskolák ugyan a fizetés rendszere, egészséges tantervek s más effélék tekintetében némileg a kor kívánalmához vannak már idomítva; de mert az iskolafentartás megszlik a felekezetek kezeiben, a hol fizetés, beszolgáltatás, lakás és iskolaegészségi

szereti az ilyet. Rokonszenveztek egymással, ez bizonyos. S Lajos vajon az én kedvemért jött-e a házukhoz? Bizonyosan nem, hanem Kláráért, kinek örömet akart okozni jelenlétével. Lehet, hogy Lajos szereti is a feleségemet. Az is meg lehet, hogy Lajos szerelmének tüze lángra lobbantotta a Klára szívét is. De nem! ez nem lehet! Hiszen Klára a feleségem, ki szerelmet s hűséget esküdött az oltárnál! Lajos pedig barátom, kit százszor meg százszor segített, pártfogásban részesítettem, mióta apja meghalt, asztalomnál evett, ivott sokáig. Nem, ő sem csálhat meg engem!

— A táviró-hivatalt elhagytam, nem tértem be. Tudja az Isten: a feleségem meg a Lajos viszonya, mintha nem akart volna sehogy kimenni a fejemből s minden, de minden jel arra vallott, hogy a sürgönynek, ha nincs is igaza, de van némi jelentősége s kártyázó társaim magaviseletének is van némi alapja. Egészen beleizzadtam e tőprenkedésbe s kerestem a történet szálait, hátha nyomra akadnék.

— Visszaidézték emlékezetembe az előző estét, melyet együtt töltöttünk. Mi sem tűnt föl. Ven déglőben voltunk. A közeleső egyik asztal mellett régi ösmérsőt vettem észre, kit húsz éve nem láttam. Hozzámentem, koccintottunk. Pár szót váltottunk s ismerősöm rögtönösen így szólt hozzám: „ugy-e, fiatal pár ott az asztalnál, a kik veled ülnek? Igen szép egy pár!” Barátom tévedését érdekesnek találtam s fölvilágosítottam. — „Ugy? a te feleséged?...” Azután mit sem szolt. Feleségem úgy látszott, észrevette miről volt köztünk szó, mert mosolygott s ragyogó fehér fogai elragadólag kandikáltak ki piros ajkai közül. Mi-

viszonyok dolgában a legtöbb helyen ázsiai állapotok uralkodnak: akik napjainkban az iskola-tanító pályára lépnek, annak kapuján *Dante*-nak a pokol ajtaján látott ama felírása tűnik szemükbe: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate” (hagyjátok kint reményeiteket, kik ide beléptetek). És ha a hivatottság még hiányzik az ilyen életbe lépő fiatal tanítóban, azt a nyomorúság, a megélhetés ezer gondja, a család jövőjéért való millió aggodalom nem megteremteni, hanem ha megvolt is, ki fogja ölni kipusztítja. Ha a tanító hozott valami csekély ismeretet a pedagógiából és más tudományokból, azokhoz nem szerezni fog tudni, hanem a mije volt, azt is elveszti. Ez aztán csorbát üt a tanítói kar reputációján, megsínli a mi népoktatásunk.

Hát bizony ez veszett állapot és az igazi népnevelő, látva a más irányu nagy haladást, nevetni fog az egyik, s elgondolva ezt a mi hátramaradásunkat, sírni fog a másik szemével azon az ünnepségen, mint a hogyan *Arany* János írja, mikor sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett.

Oh ha visszagondolok arra az időre, mikor mint gyermek tanultam ennek az országnak a történetét, milyen álmaim voltak nekem! Láttam hódító *Arpád*-ot deli ménen ülve, nyusztprémes mentében, amint jön örökébe venni a hunok birodalmát; láttam *István*-t, a bölcs államszervezőt; azután kilenc századon köröszül csak véres küzdelmet, ádáz tusát láttam az alkotmányért, amikor a honfű mindenét, mi csak előtte kedves vala, odadta, hogy megmentse alkotmányát, állami fenmaradásunk ez első biztosítékát. És mikor az alkotmány már biztosítva volt, az ujkori polgárosodás intő szavára: láttam kikelni, mintegy a földből, tudósok, írók, művészek, költők, pedagógusok százát, kezeikben tollal, ecsettel vésővel, homlokukon a Muzsa csókjával és a honi gondredőivel, hogy meghódítsák a modern kultúrának ezt az áldott Magyarországot! És mikor ezt végig néztem: meglepett az édes álom, hogy arra az ezer éves ünnepségre, mikor egy nap 16 millió ember fogja zengené e nemzeti imát: *Isten áldd meg a magyart*, népnevelésünk erős leszen, tanítóink tekintélyes osztály, a község legszebb épülete a népiskola. A hazában nem lesz írni és olvasni nem tudó ember; ennek az országnak minden reménye, dicsősége, egész jövője a népnevelés erős alapján fog nyugodni mint fundamentumon, hogy azon még a poklok kapui se vehessenek diadalmat.

Röpke álom, bukott idealizmus!

kor visszatértem az asztalhoz, Lajos s a feleségem bizalmasan beszélgetett s Klára ezt mondta Lajosnak: „tehát öt órákor...?” „Mi lesz öt órákor?” — kértem én. Lajos felelt: „Azt kérdeztem a feleségedtől, hogy holnap mikor megy a cukros boltba?... Én is elmegyek oda s aztán veled együtt kikocsizunk, ha szép idő lesz...” „Nagyszerű!” kiáltam én s teljesen beleegyeztem tervükbe.

... Most hogy sétáltam, öt óra elmúlt. Tegnap este beszélgettünk a sétatölcsészéről, tehát ma delután megyünk. Benézek a cukros boltba, vajjon a feleségem ott van-e. Senki sem volt ott. A pénztárosnő csendesesen bóbiskolt a helyén. Klára és Lajos elfeledték volna a tervet? Nevetésgé... Bizonyosan a cukros bolt csak szűkségből lett volna találkahely s most, öt órákor valahol másutt találkoztak. De hol?... Lehetetlen, hogy Klára öreg nényénél találkoznának. Vagy talán Lajosnál?... vagy másutt?... De hová gondolok?! Hát igazán féltékeny vagyok? Bizonyára elkéstek mindketten, azért nincsenek a cukros boltban. Ezt óhajtottam, csak otthon volna a feleségem!... Haza megyek, őszintén megkérdem: minő viszony van közte s Lajos közt...

— Haza mentem. Mikor a lépcsőn fölfelé haladtam, a szobalány, a ki az inassal enyelgett, kipirult arccal nézett rám. Egészen elsápadt, reszkett egész testében. Ebből rögtön megértettem, hogy Lajos ott van Kláránál. A leány egész tekintete ezt igazolta... S így valóság az, a mi a világ suttozott!...

— Itthon az asszony? — kértem a leánytól.
— Igen! — válaszolta remegve, — de éppen

Vagy csak még fel nem támasztott ideál-e hát? Igen! Mert az ember az élet csalfa vásárjában eladhatja ifjúkori reményeit, vágyait utánajövő fiatalságnak, de azt az idealizmust, mondjuk azt a praktikus idealizmust, hogy ez a szeretett ország boldog csak akkor lesz, ha népnevelése szilárd leendő: eladni soha sem szabad.

De ki fogja ezt megvalósítani? A felekezetek-e vagy egyedül az állam?

A régiekhez viszonyítva haladás a népoktatásra a 300 ft minimum megállapítása. De tekintsük csak, hogy számos felekezeti iskola ezt az összeget se képes megadni, aminek folytán gyermekeik tanító nélkül nőnek fel, a mint ez tényleg így is van, mert keves számú képzett tanítóink mégis csak jobban dotált állomásra vágyunk: nem az következik-e, hogy ily helyeken azonnal községi, vagy állami iskolák, már amint a viszonyok engedik, állíttassék fel.

Ez ugyan a felekezetek autonomiájába való belenyulás leand; de az iskolai autonómiák kérdésével előbb-utóbb le kell számolnunk, mert az nem csupán felekezeti, hanem országos érdek. Ha valamely hitfelekezet nem tarthat lépést a kor kérdésével se dotáció, se más tekintetben: logikai módon be fog következni majd akkoron, ha az állam egy kedvező időben a tanítói fizetéseket 600 ftra felemeli, aminek be kell következni, amikor aztán a felekezetek önkénytelenül két alternatíva közül választatás közt, ami már most is úgy van, vagy pedig az iskolák nagy részének átadása közt.

Ez lenne a legjobb, mert már most is tapasztaljuk, hogy a felekezetek nem képesek versenyezni az állammal.

Hogy minő viszony állana elő az iskoláját átadott felekezet és az állam között: azt fejtegetni nem célja cikkelyemnek.

Csak azt látjuk, hogy az oktatás nagy kérdéseit az állam van hivatva megoldani. korszerű fizetéssel, hogy erre a pályára is nagyszámú, tehetséges és szorgalmas emberek lépjenek, hogy a tanítónak ne keljen másnak lennie csak tanítónak, hogy hivatásának szentelhesse minden idejét.

Ha ezt a főtörekvést már az ezredik évre megvalósíthatnók? Vagy legalább az ezredik év után nem sokára!

Mert gondoljuk meg, hogy a nevelés az ujkori polgárosodás csatateré.

Hozzátehetjük: elbukott, aki ezt a csatát elvesztette.

Péter Mihály.

most öltözik. kopogtatok, megmondom, hogy itthon méltóztatik lenni.

— Semmit sem fogsz neki megmondani... szoltam dörgő hangon s eltoltam utamból. Bemegyek a szalónba — üres. Az ebédlőbe — üres. Ném szobája be van csukva. Rettenetes düh szállt meg. Neki feszítettem ezeket a hatalmas vállakat az ajtónak s engedett. Beléptem.

— Lajos ott ült Klára lábainál. Többet nem láttam. Vérbe borult a szemem s dühösen kiálttam: „nyomorult!” aztán ólmos botommal feleségem felé suhintottam. Lajos felugrott, mikor látta, hogy suhintok s őt érte az ütés, a haláltékan érte éppen. Gyöngye sikoly és Lajos összerogyott, Klára meg rémülten menekült.

— Ütéseim halálos volt.

— Megmondtam ezt a rendőrségnél is, hol önként jelentkeztem. *Roh!* Lajost megöltem. Előre nem terveztem, ha a feleségemnél találok; de mikor ott találtam, dühömben elvesztettem az eszem s nem tervszerint, nem öntudatosan, de valami felsőbb kényszerre: megbüntettem a bűnöst. S hogy a feleségem megszabadult, bizonyosan csodának nevezhetni s ebből magyarázhatni meg, hogy ő nem volt bűnös, hanem csak eltévedett.

— Ennyi az, a mi a dologra vonatkozik, a hogy történt.

— A hamis hír véres eredményt idézett elő. Ha vétkeztem: bűnhődjem.

— Itéljen elnök úr a legszigorúbban. Csak egyet mondhatok rá: az Isten igazságos.

Tüdős István dr.

szépen feltűntetheti a mi küzdelemben bő életünknek meghatározó fázisait, az ipari, kereskedelmi osztályok pedig azt a csodás eredményt, melyet annyi sok vizsaly, hányatás, csel dacára is megteremtettünk és ha a külföld is elismeréssel adózik, ami kétségtelen: az a tükör felfogja a mi örömtől sugárzó arcunkat, láttatva a bibliai mustármagból lett terebélyes fát, a mi erős, virágzó országunkat.

Oh hogy is fog vigadni ez a Magyarország. Irodalma erősödő, még gazdag is lehet; művészei szaporodnak, ha mindjárt a külföld számára kelljen is még dolgozniok; országutjai jók, hadserege erős, ha mindjárt a rogyásig adoztatott nép verejtéke árain is, míg nemzete dinasztikus, lojalis; kormányja liberális, ha mindjárt haboz is még határozottan keztyüt dobni bizonyos fekete subás reakciónak. A demokrácia mer lélegzeni; a szocializmus, kommunizmus veres színökkel még messze ijesztenek. És leszámítva holmi vallási és nemzetiségi izgalmakat, amik az elfogultság utolsó előtti tűzlobbanásai, küzdve, javítva, korrigálva sietünk nagy célunk felé. Ez a kiállítás a hosszúéletű, sokat szenvedett, a modern kultúrában azonban még fiatal, de nagyratörő, ahhoz lelkesedni tudó nép tükre leend.

Ez mind igen jó, ez mind igen szép. Hogy fogunk örüdeni! De azok között az ujjongók között lesznek lehorgasztott fővel álló, busongó arcu emberek is, akik látva a nagy haladást mindenben, sirni fognak. Hát sirni fognak a néptanítók, ezek a sápadt arcu rabszolgák, akiknek gyermekét, a népnevelést, fel nem támasztotta sem a népadó, sem a modern kultúra, se a leberalizmus, se a demokrácia se semmiféle jelszavak.

Mert akik nem a statisztikában, hanem a valóságban nézik, azok tudják, hogy Magyarország az igazi népnevelésnek még csak az árnyékától is annyira van, mint az a bizonyos Makó Jeruzsálemtől.

Tanfelügyeletünk bürokratikus, így a célnak meg nem felelő. A felügyelet, ellenőrzés csak a papíron történhetik. A tanítói pálya rozsul dotált, lenézett, bizonytalan; így nem csoda, ha erre a pályára tanulásunk kevesebb tehetségű, a más iskolai pályák hosszúságát és nehézségeit ki nem bíró része vállalkozik. Az állami népiskolák ugyan a fizetés rendszere, egészséges tanteremek s más effélék tekintetében némileg a kor kívánalmaihoz vannak már idomítva; de mert az iskolafenntartás megoszlik a felekezetek kezeiben, a hol fizetés, beszolgáltatás, lakás és iskolaegészségi

szereket az illet. Rokonszenveztek egymással, ez bizonyos. S Lajos vajon az én kedvemért jött-e a házukhoz? Bizonyosan nem, hanem Kláráért, kinek örömet akart okozni jelenlétével. Lehet, hogy Lajos szereti is a feleségemet. Az is meglehet, hogy Lajos szerelmének tüze lángra lobbantotta a Klára szívét is. De nem! ez nem lehet! Hiszen Klára a feleségem, ki szerelmet s hűséget esküdött az oltárnál! Lajos pedig barátom, kit százszor meg százszor segített, pártfogásban részesítettem, mióta apja meghalt, asztalomnál evett, ivott sokáig. Nem, ő sem csálhat meg engem!

— A táviró-hivatalt elhagytam, nem tértem be. Tudja az Isten: a feleségem meg a Lajos viszonya, mintha nem akart volna sehogy kimenni a fejemből s minden, de minden jel arra vallott, hogy a sürgönynek, ha nincs is igaza, de van némi jelentősége s kártyázó társaim magaviseletének is van némi alapja. Egészen beleizzadtam e töprenkedésbe s kerestem a történet szálait, hátha nyomra akadnék.

— Visszaidéztem emlékezetembe az előző estét, melyet együtt töltöttünk. Mi sem tűnt föl. Ven déglőben voltunk. A közeleső egyik asztal mellett régi ösmerőst vettem észre, kit húsz éve nem láttam. Hozzámentem, koccintottunk. Pár szót váltottunk s ismerősöm rögtönösen így szólt hozzám: „ugy-e, fiatal pár ott az asztalnál, a kik veled ülnek? Igen szép egy pár!” Barátom tévedését érdekesnek találtam s fölvilágosítottam. — „Ugy? a te feleséged?...” Azután mit sem szólt. Feleségem úgy látszott, észrevette miről volt köztünk szó, mert mosolygott s ragyogó fehér fogai elragadólag kandikáltak ki piros ajkai közül. Mi-

viszonyok dolgában a legtöbb helyen ázsiai állapotok uralkodnak: akik napjainkban az iskola-tanító pályára lépnek, annak kapuján *Danté*-nak a pokol ajtaján látott ama felírása tűnik szemükbe: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate” (hagyjátok kint reményeiteket, kik ide beléptetek). És ha a hivatottság még hiányzik az ilyen életbelépő fiatal tanítóban, azt a nyomoruság, a megélhetés ezer gondja, a család jövőjéért való millió aggodalom nem megteremteni, hanem ha megvolt is, ki fogja ölni kipusztítja. Ha a tanító hozott valami csekély ismeretet a pedagógiából és más tudományokból, azokhoz nem szerezni fog tudni, hanem a mije volt, azt is elveszti. Ez aztán csorbát üt a tanítói kar reputációján, megsini a mi népoktatásunk.

Hát bizony ez veszett állapot és az igazi népnevelő, látva a más irányu nagy haladást, nevetni fog az egyik-, s elgondolva ezt a mi hátramaradásunkat, sirni fog a másik szemével azon az ünnepségen, mint ahogyan *Arany* János írja, mikor sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett.

Oh ha visszagondolok arra az időre, mikor mint gyermek tanultam ennek az országnak a történetét, milyen álmaim voltak nekem! Láttam hódító *Árpád*-ot deli ménen ülve, nyusztprémes mentében, amint jön örökébe venni a hunok birodalmát; láttam *István*-t, a bölcs államszervezőt; azután kilenc századon köröszkül csak véres küzdelmet, adáz tusát láttam az alkotmányért, amikor a honfű mindenét, mi csak előtte kedves vala, odadta, hogy megmentse alkotmányát, állami fenmaradásunk ez első biztosítékát. És mikor az alkotmány már biztosítva volt, az ujkori polgárosodás intő szavára: láttam kikelni, mintegy a földből, tudósok, írók, művészek, költők, pedagógusok százát, kezeikben tollal, ecsettel vésővel, homlokukon a Muzsa csókjával és a honfi gondredőivel, hogy meghódítsák a modern kultúrának ezt az áldott Magyarországot! És mikor ezt végig néztem: meglepett az édes álom, hogy arra az ezer éves ünnepségre, mikor egy nap 16 millió ember fogja zengen e nemzeti imát: *Isten áldd meg a magyart*, népnevelésünk erős leszen, tanítóink tekintélyes osztály, a község legszebb épülete a népiskola. A hazában nem lesz írni és olvasni nem tudó ember: ennek az országnak minden reménye, dicsősége, egész jövője a népnevelés erős alapján fog nyugodni mint fundamentumon, hogy azon még a poklok kapui se vehessenek diadalmat.

Röpke álom, bukott idealizmus!

kor visszatértem az asztalhoz, Lajos s a feleségem bizalmasan beszélgetett s Klára ezt mondta Lajosnak: „tehát öt órákor...?” „Mi lesz öt órákor?” — kérdelem én. Lajos felelt: „Azt kérdeztem a feleségedtől, hogy holnap mikor megy a cukros boltba?... En is elmegyek oda s aztán veled együtt kikocsizunk, ha szép idő lesz...” „Nagyszerű!” kiáltam én s teljesen beleegyeztem tervükbe.

... Most hogy sétáltam, öt óra elmúlt. Tegnap este beszélgettünk a sétakocsizásról, tehát ma délután megyünk. Benézek a cukros boltba, vajjon a feleségem ott van-e. Senki sem volt ott. A pénztárosnő csendesesen bóbiskolt a helyén, Klára és Lajos elfeledték volna a tervet? Nevetéses!... Bizonyosan a cukros bolt csak sükségből lett volna találkahely s most, öt órákor valahol másutt találkoztak. De hol?... Lehetetlen, hogy Klára öreg néjénél találkoznának. Vagy talán Lajosnál?... vagy másutt?... De hova gondolok?! Hát igazán féltékeny vagyok? Bizonyára elkéstek mindakettlen, azért nincsenek a cukros boltban. Ezt óhajtottam, csak otthon volna a feleségem!... Haza megyek, őszintén megkérdem: minő viszony van közte s Lajos közt...

— Haza mentem. Mikor a lépcsőn fölfelé haladtam, a szobalány, a ki az inassal enyelgett, kipirult arccal nézett rám. Egészen elsápadt, reszketett egész testében. Ebből rögtön megértettem, hogy Lajos ott van Kláránál. A leány egész tekintete ezt igazolta... S így valóság az, a mit a világ suttagott!...

— Itthon az asszony? — kérdelem a leánytól.

— Igen! — válaszolta remegve, — de éppen

Vagy csak még fel nem támasztott ideál-e hát? Igen! Mert az ember az élet csalfa vásárjában eladhatja ifjúkori reményeit, vágyait utánajövő fiatalágnak, de azt az idealizmust, mondjuk azt a praktikus idealizmust, hogy ez a szeretett ország boldog csak akkor lesz, ha népnevelése szilárd leend: eladni soha sem szabad.

De ki fogja ezt megvalósítani? A felekezetek-e vagy egyedül az állam?

A régiekhez viszonyítva haladás a népoktatásra a 300 ft minimum megállapítása. De tekintsük csak, hogy számos felekezeti iskola ezt az összeget se képes megadni, aminek folytán gyermekeik tanító nélkül nőnek fel, a mint ez tényleg úgy is van, mert keves számú képzett tanítóink mégis csak jobban dotált állomásra vágyanak: nem az következik-e, hogy ily helyeken azonnal községi, vagy államiiskola, már amint a viszonyok engedik, állíttassék fel.

Ez ugyan a felekezetek autonómiájába való belenyulás lenne; de az iskolai autonómia kérdésével előbb-utóbb le kell számolnunk, mert az nem csupán felekezeti, hanem országos érdek. Ha valamely hitfelekezet nem tarthat lépést a kor kérdésével se dotáció, se más tekintetben: logikai módon be fog következni majd akkoron, ha az állam egy kedvező időben a tanítói fizetéseket 600 ftra felemeli, aminek be kell következni, amikor aztán a felekezetek önkénytelenül két alternatíva közül választhatnak: vagy a roskadásig való megadóztatás közt, ami már most is úgy van, vagy pedig az iskolák nagy részének átadása közt.

Ez lenne a legjobb, mert már most is tapasztaljuk, hogy a felekezetek nem képesek versenyezni az állammal.

Hogy minő viszony állana elő az iskoláját átadott felekezet és az állam között: azt fejtegetni nem célja cikkelyemnek.

Csak azt látjuk, hogy az oktatás nagy kérdéseit az állam van hivatva megoldani. korszerű fizetéssel, hogy erre a pályára is nagyszámú, tehetséges és szorgalmas emberek lépjenek, hogy a tanítóknak ne keljen másnak lennie csak tanítóknak, hogy hivatásának szentelhesse minden idejét.

Ha ezt a főtörekvést már az ezredik évre megvalósíthatnók? Vagy legalább az ezredik év után nem sokára!

Mert gondoljuk meg, hogy „a nevelés az ujkori polgárosodás csatateré.”

Hozzátehetjük: elbukott, aki ezt a csatát elvesztette.

Péter Mihály.

most öltözik. kopogtatok, megmondom, hogy itthon méltóztatik lenni.

— Semmit sem fogsz neki megmondani!... szoltam dörgő hangon s eltölám utamból. Bemegyek a szalonba — üres. Az ebédlőbe — üres. Ném szobája be van csukva. Rettenetes düh szállt meg. Neki feszítettem ezeket a hatalmas vállakat az ajtónak s engedett. Beléptem.

— Lajos ott ült Klára lábainál. Többet nem láttam. Vérbe borult a szemem s dühösen kiáltam: „nyomorult!” aztán ölmos botommal feleségem felé suhintottam. Lajos felugrott, mikor látta, hogy suhintok s őt érte az ütés, a halántékán érte épen. Gyöngye sikoly és Lajos összerogyott, Klára meg rémülten menekült.

— Ütésem halálos volt.

— Megmondtam ezt a rendőrségnél is, hol önként jelentkeztem. *Rohi* Lajost megölttem. Előre nem terveztem, ha a feleségemnél talalom; de mikor ott találtam, dühömben elvesztettem az eszem s nem tervszerint, nem öntudatosan, de valami felsőbb kényszerre: megbüntettem a bűnöst. S hogy a feleségem megszabadult, bizonyosan csodának nevezhetni s ebből magyarázhatni meg, hogy ő nem volt bűnös, hanem csak eltévedett.

— Ennyi az, a mi a dologra vonatkozik, a hogy történt.

— A hamis hír véres eredményt idézett elő. Ha vétkettem: bűnhődjem.

— Itéljen elnök úr a legszigorúbban. Csak egyet mondhatok rá: „az Isten igazságos.”

Tüdös István dr.

szépen feltüntetheti a mi küzdelemben bő életünknek meghatározó fázisait, az ipari, kereskedelmi osztályok pedig azt a csodás eredményt, melyet annyi sok viszály, hányatás, csel dacára is megteremtettünk és ha a külföld is elismeréssel adózik, ami kétségtelen: az a tükör felfogja a mi örömtől sugárzó arcunkat, láttatva a bibliai mustármagból lett terebélyes fát, a mi erős, virágzó országunkat.

Oh hogy is fog vigadni ez a Magyarországi. Irodalma erősödő, még gazdag is lehet: művészei szaporodnak, ha mindjárt a külföld számára kelljen is még dolgozniok; országutjai jók, hadserege erős, ha mindjárt a rogyásig adoztatott nép verejtéke árain is, míg nemzete dinasztikus, lojális; kormányja liberális, ha mindjárt haboz is még határozottan keztyüt dobni bizonyos fekete subás reakciónak. A demokrácia mer lélegezni; a szocializmus, kommunizmus veres színökkel még messze ijjesztenek. És leszámítva holmi vallási és nemzetiségi izgalmakat, amik az elfogultság utolsó előtti tűzlobbanásai, küzdve, javítva, korrigálva sietünk nagy célunk felé. Ez a kiállítás a hosszúéletű, sokat szenvedett, a modern kultúrában azonban még fiatal, de nagyratörő, ahhoz lelkesedni tudó nép tükre leend.

Ez mind igen jó, ez mind igen szép. Hogy fogunk örüdeni! De azok között az ujjongók között lesznek lehorgasztott fővel álló, busongó arcu emberek is, akik látva a nagy haladást mindenben, sirni fognak. Hát sirni fognak a néptanítók, ezek a sápadt arcu rabszolgák, akiknek gyermekét, a népnevelést, fel nem támasztotta sem a népadó, sem a modern kultúra, se a leberalizmus, se a demokrácia se semmiféle jelszavak.

Mert akik nem a statisztikában, hanem a valóságban nézik, azok tudják, hogy Magyarország az igazi népnevelésnek még csak az árnyékától is annyira van, mint az a bizonyos Makó Jeruzsálemtől.

Tanfolyeleteink bürokratikus, így a célnak meg nem felelő. A felügyelet, ellenőrzés csak a papiroson történhetik. A tanítói pálya roszul dotált, lenézett, bizonytalan; így nem csoda, ha erre a pályára tanulásunk kevesebb tehetségű, a más iskolai pályák hosszúságát és nehézségeit ki nem bíró része vállalkozik. Az állami népiskolák ugyan a fizetés rendszere, egészséges tantermek s más effélék tekintetében némileg a kor kívánalmaihoz vannak már idomítva; de mert az iskolafentartás megszlik a felekezetek kezeiben, a hol fizetés, beszolgáltatás, lakás és iskolaegészségi

szereket az illet. Rokonszenveztek egymással, ez bizonyos. S Lajos vajon az én kedvemért jött-e a házukhoz? Bizonyosan nem, hanem Kláráért, kinek örömet akart okozni jelenlétével. Lehet, hogy Lajos szereti is a feleségemet. Az is meg lehet, hogy Lajos szerelmének tüze lángra lobbantotta a Klára szívét is. De nem! ez nem lehet! Hiszen Klára a feleségem, ki szerelmet s hűséget esküdött az oltárnál! Lajos pedig barátom, kit százszor meg százszor segitettem, pártfogásban részesitettem, mióta apja meghalt, asztalomnál evett, ivott sokáig. Nem, ő sem csálhat meg engem!

— A táviró-hivatalt elhagytam, nem tértem be. Tudja az Isten: a feleségem meg a Lajos viszonya, mintha nem akart volna sehogy kimenni a fejemből s minden, de minden jel arra vallott, hogy a sürgönynek, ha nincs is igaza, de van némi jelentősége s kártyázó társaim magaviseletének is van némi alapja. Egészen beleizzadtam e töprenkedésbe s kerestem a történet szálait, hátha nyomra akadnék.

— Visszaidéztem emlékezetembe az előző estét, melyet együtt töltöttünk. Mi sem tűnt föl. Ven déglőben voltunk. A közeleső egyik asztal mellett régi ösmerőst vettem észre, kit húsz éve nem láttam Hozzámentem, koccintottunk. Pár szót váltottunk s ismerősöm rögtönösen így szólt hozzám: „ugy-e, fiatal pár ott az asztalnál, a kik veled ülnek? Igen szép egy pár!” Barátom tévedését érdekesnek találtam s fölvilágosítottam. — „Ugy? a te feleséged?...” Azután mit sem szólt. Feleségem úgy látszott, észrevette miről volt köztünk szó, mert mosolygott s ragyogó fehér fogai elragadólag kandikáltak ki piros ajkai közül. Mi-

viszonyok dolgában a legtöbb helyen ázsiai állapotok uralkodnak: akik napjainkban az iskola-tanító pályára lépnek, annak kapuján *Danté*-nak a pokol ajtaján látott ama felírása tűnik szemükbe: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate” (hagyjátok kint reményeiteket, kik ide beléptetek). És ha a hivatottság még hiányzik az ilyen életbelépő fiatal tanítóban, azt a nyomoruság, a megélhetés ezer gondja, a család jövőjéért való millió aggodalom nem megteremteni, hanem ha megvolt is, ki fogja ölni kipusztítja. Ha a tanító hozott valami csekély ismeretet a pedagógiából és más tudományokból, azokhoz nem szerezni fog tudni, hanem a miye volt, azt is elveszti. Ez aztán csorbát üt a tanítói kar reputációján, megsinli a mi népoktatásunk.

Hát bizony ez veszett állapot és az igazi népnevelő, látva a más irányu nagy haladást, nevetni fog az egyik-, s elgondolva ezt a mi hátramaradásunkat, sirni fog a másik szemével azon az ünnepségen, mint a-hogyan *Arany* János írja, mikor sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett.

Oh ha visszagondolok arra az időre, mikor mint gyermek tanultam ennek az országnak a történetét, milyen álmaim voltak nekem! Láttam hódító *Arpád*-ot deli ménen ülve, nyusztprémes mentében, amint jön örökébe venni a hunok birodalmát; láttam *István*-t, a bölcs államszervezőt; azután kilenc századon köröszkül csak véres küzdelmet, ádáz tusát láttam az alkotmányért, amikor a honfú mindenét, mi csak előtte kedves vala, odadta, hogy megmentse alkotmányát, állami fenmaradásunk ez első biztosítékát. És mikor az alkotmány már biztosítva volt, az ujkori polgárosodás intő szavára: láttam kikelni, mintegy a földből, tudósok, írók, művészek, költők, írók, pedagógusok százát, kezeikben tollal, ecsettel vésővel, homlokukon a Muzsa csókjával és a honfi gondredőivel, hogy meghódítsák a modern kultúrának ezt az áldott Magyarországot! És mikor ezt végig néztem: meglepett az édes álom, hogy arra az ezer éves ünnepségre, mikor egy nap 16 millió ember fogja zengeni e nemzeti imát: *Isten áldd meg a magyart*, népnevelésünk erős létszen, tanítóink tekintélyes osztály, a község legszebb épülete a népiskola. A hazában nem lesz írni és olvasni nem tudó ember; ennek az országnak minden reménye, dicsősége, egész jövője a népnevelés erős alapján fog nyugodni mint fundamentumon, hogy azon még a poklok kapui se vehessenek diadalmat.

Röpke álom, bukott idealizmus!

kor visszatértem az asztalhoz, Lajos s a feleségem bizalmasan beszélgetett s Klára ezt mondta Lajosnak: „tehát öt órákor...?” „Mi lesz öt órákor?” — kértem én. Lajos felelt: „Az kérdeztem a feleségedtől, hogy holnap mikor megy a cukros boltba?... Én is elmegyek oda s aztán veled együtt kikocsizunk, ha szép idő lesz...” „Nagyszerű!” kiáltam én s teljesen beleegyeztem tervükbe.

... Most hogy sétáltam, öt óra elmúlt. Tegnap este beszélgettünk a sétakocsizásról, tehát ma délután megyünk. Benézek a cukros boltba, vajjon a feleségem ott van-e. Senki sem volt ott. A pénztárosnő csendesen bóbiskolt a helyén, Klára és Lajos elfeledték volna a tervet? Nevetéses!... Bizonyosan a cukros bolt csak szűkségből lett volna találkahely s most, öt órákor valahol másutt találkoztak. De hol?... Lehetetlen, hogy Klára öreg nénjénél találkoznának. Vagy talán Lajosnál?... vagy másutt?... De hová gondolok?! Hát igazán féltékeny vagyok? Bizonyára elkéstek mindaketten, azért nincsenek a cukros boltban. Ezt óhajtottam, csak otthon volna a feleségem!... Haza megyek, őszintén megkérdelem: minő viszony van közte s Lajos közt...

— Haza mentem. Mikor a lépcsőn fölfelé haladtam, a szobalány, a ki az inással enyelgett, kipírult arccal nézett rám. Egészen elsápadt, reszketett egész testében. Ebből rögtön megértettem, hogy Lajos ott van Kláránál. A leány egész tekintete ezt igazolta... S így valóság az, a mit a világ suttozott!...

— Itthon az asszony? — kértem a leánytól.

— Igen! — válaszolta remegve, — de épen

Vagy csak még fel nem támasztott ideál-e hát? Igen! Mert az ember az élet csalfa vásárjában eladhatja ifjúkori reményeit, vágyait utánajövő fiatalságnak, de azt az idealizmust, mondjuk azt a praktikus idealizmust, hogy ez a szeretett ország boldog csak akkor lesz, ha népnevelése szilárd leend: eladni soha sem szabad.

De ki fogja ezt megvalósítani? A felekezetek-e vagy egyedül az állam?

A régiekhez viszonyítva haladás a népoktatásra a 300 ft minimum megállapítása. De tekintsük csak, hogy számos felekezeti iskola ezt az összeget se képes megadni, aminek folytán gyermekeik tanító nélkül nőnek fel, a mint ez tényleg úgy is van, mert keves számú képzett tanítóink mégis csak jobban dotált állomásra vágyunk: nem az következik-e, hogy ily helyeken azonnal községi, vagy államiiskolák, már amint a viszonyok engedik, állíttassék fel.

Ez ugyan a felekezetek autonómiájába való belenyulás lenne; de az iskolai autonómiák kérdésével előbb-utóbb le kell számolnunk, mert az nem csupán felekezeti, hanem országos érdek. Ha valamely hitfelekezet nem tarthat lépést a kor kérdésével se dotáció, se más tekintetben: logikai módon be fog következni majd akkoron, ha az állam egy kedvező időben a tanítói fizetéseket 600 ftra felemeli, aminek be kell következni, amikor aztán a felekezetek önkénytelenül két alternatíva közül választatnak: vagy a roskadásig való megadóztatás közt, ami már most is úgy van, vagy pedig az iskolák nagy részének átadása közt.

Ez lenne a legjobb, mert már most is tapasztaljuk, hogy a felekezetek nem képesek versenyezni az állammal.

Hogy minő viszony állana elő az iskoláját átadott felekezet és az állam között: azt fejtegetni nem célja cikkelyemnek.

Csak azt látjuk, hogy az oktatás nagy kérdéseit az állam van hivatta megoldani. korszerű fizetéssel, hogy erre a pályára is nagyszámú, tehetséges és szorgalmas emberek lépjenek, hogy a tanítónak ne keljen másnak lennie csak tanítónak, hogy hivatásának szentelhesse minden idejét.

Ha ezt a főtörekvést már az ezredik évre megvalósíthatnók? Vagy legalább az ezredik év után nem sokára!

Mert gondoljuk meg, hogy a nevelés az ujkori polgárosodás csatateré.

Hozzátehetjük: elbukott, aki ezt a csatát elvesztette.

Péter Mihály.

most öltözik . kopogtatok, megmondom, hogy itthon méltóztatik lenni.

— Semmit sem fogsz neki megmondani!... szóltam dörgő hangon s eitolám utamból. Bemelegyek a szalónba — üres. Az ebédlőbe — üres. Ném szobája be van csukva. Rettenetes düh szállt meg. Neki feszitettem ezeket a hatalmas vállakat az ajtónak s engedett. Beléptem.

— Lajos ott ült Klára lábainál. Többet nem láttam. Vérbe borult a szemem s dühösen kiálttam: „nyomorult!” aztán ölmos botommal feleségem felé suhintottam. Lajos felugrott, mikor látta, hogy suhintok s őt érte az ütés, a halántékán érte épen. Gyöngye sikoly és Lajos összergyott, Klára meg rémülten menekült.

— Ütésem halálos volt.

— Megmondtam ezt a rendőrségnél is, hol önként jelentkeztem. *Roh!* Lajost megöltem. Előre nem terveztem, ha a feleségemnél talalom; de mikor ott találtam, dühömben elvesztettem az eszem s nem tervszerint, nem öntudatosan, de valami felsőbb kényszerre: megbüntetem a bűnöst. S hogy a feleségem megszabadult, bizonyosan csodának nevezhetni s ebből magyarázhatni meg, hogy ő nem volt bűnös, hanem csak eltévedett.

— Ennyi az, a mi a dolgra vonatkozik, a hogy történt.

— A hamis hír véres eredményt idézett elő. Ha vétkeztem: bűnhődjem.

— Itéljen elnök úr a legszigorúbban. Csak egyet mondhatok rá: »az Isten igazságos.«

Tüdös István dr.

Folytatás a mellékleten

Vármegyei ügyek.

Az új bizottsági tagok. A f. hó 12-én vármegyeszerte fogantatott törvényhatósági bizottsági tagválasztások eredménye, a hozzánk beérkezett tudósítások szerint és választókerületenkint a következő; megválasztottak: *a velejei választókerületben:* Staudt József és Szalay Béla; *a s.-a.-ujhelyi kerületben:* Székely Elek, Pataky Miklós, Jelenek Ádám, Schweiger Ignác és Buday Ákos; *a sárospataki kerületben:* Kún Dániel, Fodor Jenő, Molnár János és Lásos János, *a görögnyei kerületben:* Gójdics Antal és Haraszi Vince; *a nátafalusi kerületben:* Mihalovics Jenő, Roskovic János és Takács István; *a cékei kerületben:* Gyarmathy Sámuel és Argyelán Miklós; *a varannai kerületben:* Strasser Antal, Pintér István és Gaál Sándor; *a gálszécsi kerületben:* Koch Gábor, Ihnátó Emil, Dudinszky Dezső és Gáy János; *a lasztoméri kerületben:* Nyeviczkey Pál és Szoták István; *a mádi kerületben:* Blasberger Ignác, Palóczy József és Illésházy Endre; *a legyesbényei kerületben:* Román Lajos; *a kir.-helmecei kerületben:* Dóbbé István; *az udvai kerületben:* Kula István, Lukovics Ottó és Zalánffy Sándor; *az o.-lisszakai kerületben:* Lefkovicz Róbert és Bunda József; *a mikóházi kerületben:* Visnyei Zoltán; *a berettei kerületben:* Görgey Pál és Pakossy Antal; *a nagypolenai kerületben:* Gójdics János és Horvát István; *a megyesszai kerületben:* Dékány András, Nagy Lajos és Nagy Ferenc; *a papinai kerületben:* Kozsár Bálint és Lásos Elek; *a nagymihályi kerületben:* Baján Imre, Pölányi Géza és Frölich Gyula; *az e.-horvát kerületben:* Kása Mihály; *a kis-cigándi kerületben:* Kávási Sámuel; *az agárdi kerületben:* Korchma Menyhért, Kigyósi Bertalan, Kigyósi István és Csopey Antal; *a butkai kerületben:* Füzesséry Lajos és Popper Ignác; *a tarcali kerületben:* Szirmay Vilmos gf., Rozsos Kálmán és Sebő Gyula; *a szinnai kerületben:* Lehoczky Endre, Balás Mihály és Csizsár Árpád; *a sztárai kerületben:* Bartus Boldizsár; *az a. hrabóczi kerületben:* Füzesséry György; *a rákóczi kerületben:* Andrejczó János, Mihalovics Jenő, Szirmai Ödön és Füzesséry Tamás; *a n.-kemencei kerületben:* Nyese József, Persenszky Lajos, Kutka István, Komendovics László és Himorszky Endre; *a homonnai kerületben:* Ungár Sámuel dr. és Matolay Károly dr.; *a varannó-csemernyei kerületben:* Hrehuss Gyula, Bartay István, Adamkovicz István és Heiman Sándor; *a perbenyiki kerületben:* Ulrich Vilmos és Pollák Lajos; *a n.-kövesdi kerületben:* Szerviczky Ödön, Sennyei Miklós br. és Sennyei István br.; *a leleszi kerületben:* Argalács János, Lencsés János, Gőcze Miklós és Szerdahelyi Aladár; *a sztacsini kerületben:* Márton Dénes, Dancs János és Gerzánics Tivadar; *a tolszvai kerületben:* Buza József, Adriányi Kálmán és Adonyi Gyula dr.; *a pazdicsi kerületben:* Simkovicz Pál, Naményi Antal és Widder Márk dr.; *a mez. laborcsi kerületben:* Rigán Mihály és Pataky Miklós; *az ondi kerületben:* Czigány Ferenc és Pócs Lajos id.; *a tályai kerületben:* Győry István, Söhlmi György, Kiss János, Boros József, Perényi Henrik és Hirsler Emil; *az abarai kerületben:* Turánszky Tihamér és Dutkai István; *a szinyéri kerületben:* Bencsik István és Komjáthy Gábor; *a monoki kerületben:* Takács János és Zöldi András; *a szécs-polyánkai kerületben:* Oravecz Sándor és Rosznáky Ágoston; *az ulicsi kerületben:* Dessewffy Dénes; *az erdőbényei kerületben:* Szilágyi József, Juhász János és Beck Sámuel; *a helyi kerületben:* Szepes Ede és Vischán József; *a berzseki kerületben:* Pozsgai József; *a m.-iszépi kerületben:* Baccinszky Tivadar, Izsépy Géza és Cseley Gyula; *a málczai kerületben:* Szerdahelyi János és Rákóczy Ferenc; *a gesztelyi kerületben:* Jászay Pál, Batha István és Nagy János ifj.; *a harkányi kerületben:* Boros János és Nagy András; *a dobrai kerületben:* Tutkovics József és Krajnyák Sándor; *a girincsi kerületben:* Matolay Etele és Marikovszky Menyhért, *a szatropkai kerületben:* Bárczy Benedek; *összesen 139.* Idők jele, írja egyik tudósítónk, hogy a demokratikus érzelmű és szabadelvű választó közönség, melynek erejét a múltban szétforgácsolta a pártokra bomlás, úgy, hogy igen sok üdvös eszme nem egyszer csak azért volt kénytelen megbukni, mert a választó polgárság öntudatra ébredésében az a demokratikus, az a modern-állam szervezésére hivatott erő nem nyilvánulhatott a maga egységes, impozáns tömörségében: a mostani alkalommal eklatáns példát nyújtott arról, hogy többé senki ne kételkedhessék józan felfogásában s a megváltozott közviszonyoknak öntudatos mérlegelésén alapuló, alkotmányos cselekedetének legteljesebb és igazságában. — Az új bizottsági tagokat, mint a vármegye önkormányzatának a demokratikus közszellem képviselőit, úgy is mint akikre a politikai közélet mezején fontos elhivatás vár, egyenkint és összességben bizodalmas örömmel köszöntjük!

Ez uton is tisztelettel kérjük mindazokat, kik lapunk olvasó díjával hátrálékban vannak, hogy hátrálékaikat hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.
A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Hírek a nagyvilágból.

A mádi 40,000 emberrel készül újból megtámadni Egyiptomot. Alvezéreinek már ki is adta a parancsot, hogy az összes csapatokat tartsák készenlétben.

Erzsébet királyasszonyunk, ki most Korfuszigeti tündérszép palotájában telet, átrándult Szicília-szigetre. A pompás időt ott arra használja, hogy naponkint farszto gyalogsétákat végez.

Ferenc Ferdinánd főherceg, Károly Lajos fhg. tronörökösnek legidősebb fia, f. hó 15-én délután evezett ki a trieszti tengeri kikötőből a föld körül vezető s tizennégy hónapra számított útjára. A főherceg hosszabb ideig fog tartózkodni Chicagó-ban az ottan megnyílt világkiállítás tanulmányozása céljából.

Hírek az országból.

Öfelsége és az udvar rövid idő múlva ismét magyar fő- és székvárosába költözködik hosszabb ott tartózkodásra.

Püspöki értekezlet. A kat. püspöki kar Budapesten f. hó 15-én értekezletre gyűlt egybe a hercegprímás budavári palotájában. Az értekezlet tárgyat az egyházi politikai kérdéseken kívül azok a dolgok képezik, melyek az egyházi önkormányzat szervezetére és a szegény plébánosok s káplánok évi javadalmazásainak feljavitására vonatkoznak.

Irányi Dániel siremlékére az országos függetlenségi és 48-as pártkör adakozásra hívja föl a nemzetet. Irányi Dániel örökre példányképe marad a szilárd jellemnek, a nemes szívnek, a magasra törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek s az alkuvást nem tűrő meggyőződésnek. A siremlékre szánt adományok az országos központi takarékpénztárhoz Budapest, IV. D. ak. Ferenc-utca küldendők.

Az országgyűlés képviselőháza, ha az új ülészakon szerzett eddigi tapasztalatok bevélnak, kezdi visszanyerni régen nélkülözött nyugalomát. Az új ülészak a nyugodalmas, hasznos munkásság reményével biztat. Nem a maga hirnevét, hanem az ország javáért küzd az ellenzék. Nem akarja saját erejét s az ország drága idejét s még drágább pénzét haszontalan szóharcban elfecsérelni Wekerle miniszterelnök, kibén nemcsak biznak, de akit szeretnek is, kijelentette, hogy ő a maga részéről mindig azon lesz, hogy az országgyűlés tárgyalásaiban a kívánt nyugalom meglegyen. Így van ez helyén. Csak így boldogulhat az ország!

Országos és nemzeti kiállítás. Az törvény határozománya hoz képest, tudvalevőleg, az 1895. évben országos és nemzeti kiállítás lesz tartandó. Az országos bizottság tagjaival Lukács Béla, kereskedelmiügyi miniszter, Budapesten e napokban tanácskozott a kiállítás programjára nézve. „Bizonyára részt fognak venni abban,“ mondotta a miniszter „a magyar korona összes országai, tehát Horvát-Szlavonországok is, melyeknek történetét, jelenét és jövőjét századok közös dicsősége, öröme és balsorsa elválaszthatatlanul egybeforrasztották. És be fogjuk mutatni csakis a magunk munkáját, idegenből kölcsönvett ékességek nélkül, de annál tanulságosabban. Nemzeti lesz ez a kiállítás oly értelemben, hogy lássuk és bemutassuk földünk, népünk, eszünk és kezünk munkáját erejében; s a miben gyengék vagyunk azt sem szégyelve, hogy megismerjünk gyengéinket annál iparkodóbbak legyünk.“ Itt az ideje, hogy a vármegyei bizottságok is megalakuljanak és alaposan előkészítsék saját hatáskörükben is az ezredév megünneplésének módozatait!

Kossuth Lajos nagy hazánkfának, Budapest fő- és székváros részéről Turinban fényes küldöttség nyújtotta át a diszpolgiri oklevelet. A bucsuzó küldöttséghez Kossuth így szólott: „Mondjátok meg Budapestfővárosnak, hogy diszpolgársága nálam érdemesebb férfit igen, de haládatosabbat soha sem találhatott volna.“

Különlék.

(Királyi adomány.) Öfelsége a király, kabinet-irodája útján, Baláss János nyugdíjazott tanító, szerencsi lakos részére 15 ftnyi. — Koscsák Jánosné, márk-csemernyei lakosnak pedig 10 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Személyi hír.) Eötvös Károly, az országos függetlenségi és 48-as párt vezére, f. hó 14. és 15-én városunkban időzött. Amint a kir. törvényeseken, hol egy végtárgyalás alá került bűnperben védőként szerepelt, megbízatását végezte, tisztelgő látogatást tett főispánunk öméltságánál.

(Az újévi gratulációk) megváltására Klein Nándor nagybirtokos Budapestről 50 ftoft küldött a f. hó 15-iki postával lapunk szerkesztőjéhez. Az adakozónak nemes intenciója szerint, hogy t. i. küldeménye osztassék ki az újhelyi szegények között, vallás különbsége nélkül, az ötven ftoft, melyet hálás szegényeink helyett a magunk nevében köszönettel nyugtatunk, átszolgáltattuk vármegyénk alispánjának. Az árvaház javára kezeltünk alatt maradt 4 ft.

(Kinevezések és áthelyezés.) Biringér Artur az újhelyi törvényszék kir. alügyésze, Király Helmeceire kir. járásbíróvá nevezetett ki; — Urbán István, szatropkai kir. járásbíró, a homonnai járásbírosághoz helyeztetett át; ennek helyébe Nádass Árpád gálszécsi kir. aljárásbíró nevezetett ki. Ugy a kinevezetteknek, mint az áthelyezetteknek gratulálunk!

(Képviselőtestületi tagválasztások.) Újhely város képviselőtestületéből a f. év végével, mint-hogy megbízatásuk lejárt, kilépnek a következő tagok; éspedig az I. kerületben: Becske Bálint, Schweiger Ignác rendes és néhai Farkas Lajos póttagja; Bydeskuthy Sándor; a II. kerületben: Viczmándy Ödön, Schön Vilmos dr., Schwarcz Bernát és Székely Elek r. tagok; a III. kerületben: Kun Frigyea, Kooper József r. tagok és néhai Krausz Nátán póttagja; Kecskés Antal. A választás határidejéül f. hó 20-át tűzte ki a főszolgabíró. Elnökök lesznek a választásnál, éspedig az I. kerületben: Lácsay Elek, a II. kerületben: Dókus Mihály és a III. kerületben: Hornyay Béla dr. A városnak arra hivatott közönségében a választás iránt szerfölött nagy az érdeklődés, sőt a korteskedés is foly teljes erővel. Már az eddigi hangulatból is következtethető, hogy több új és arra valóban érdemes „városatyá“ fog a megüresedett helyre belépni.

(Újhely város regáléja.) A követtett adók (regale) beszédésének jogát a kir. pénzügyminiszter, három egymásután következő évre, évi 52,000 forintért Újhely városnak adományozta. Ezekből a szeszárulás jogát, mint értesülünk, a takarékpénztár, mely tudvalevőleg szeszszabad magánraktárral rendelkezik, fogja a várostól albérlésbe kivenni. Újhely város közönsége örülhet a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök elhatározásának, mert, előreláthatólag, a regálébérlét évente pár ezer forintot fog jövedelmezni. Ez is egy hathatós újabb eszközül fog szolgálni arra, hogy segítségével S.-A.-Újhely a rendezett tanácsú városok magaslatára emelkedhessék.

(Mulatság.) Tegnap este több úri család összeszervezkézvén, a Magyar Király vendéglőben társas vacsorán találkozott. Vacsora után a fiatalság táncraperdült s úgy mulatott hangos kedvvel késő éjjelig.

(Karácsoni előadás.) A s.-a.-ujhelyi róm. kat. Carolineum felsőbb nevelő-intézet folyó hó 22-én délután 3 órakor, a kebelében lévő kisdédvónak kedves népségével karácsoni előadást tart, melyre az érdekeltek s szülőket és a kisdédvó barátait tisztelettel meghívja: az intézet előjárósága.

(Meteor.) Ma egy hete, a vadászatról este visszatérő N. m. ródok, gyönyörű csillaghullást láttak a délkeleti égbolton. A köznép babonás félelmében háborút és kolerát jósol ebből a mindenestre ritka természetű tűneményből.

(A Szentgyörgyi-bazár.) Valóban megérdemli a bazár nevet az a dusgazdag karácsonyi kiállítás, ott a Szentgyörgyi Vilmos, fényes üzletében, mely most S.-A.-Újhelynek egyik leglátogatottabb helye. Az angyalhozta sokféle ezer- és ezerréle változatban vannak ott felhalmozva az egyszerű fabábutól kezdve föl az igaz-ezüstből formált angyalkaig. Valóban ez a bazár oly fényes, oly gazdag az idén, hogy a multhoz mérten önmagát multa fölül. Zsibong is ott, a Jézuska legszebb portékái között, egész nap a vásárló sokadalom, akit nagy sürgéssel forgással, teljes meglepedésre szolgáltnak ki a bazár gyors mozgásu alkalmazottjai. Sok holmi kerül a Jézuska postájára is a vidéki megrendelők számára, karácsonyfa-diszitmények, különféle csecsebecsek, főleg pedig értékes műtárgyak képében. Kevés embernek van mostanában annyi gyöngéd titka, mint a bazár tulajdonosának, ki a feleségek, anyák titkát gondosan rejtegeti a férjek s gyermekeik elől és viszont; mert a szeretet ajándékainak, a karácsonyi cikkeknél, értékét sokszorosan fokozza az a kedves meglepetés, mit azokkal egymásnak a szerető szívek szereznek. Kívánjuk: érje a bazárt az a legkedvesebb meglepetés, hogy mindene elkeljen. Evvel azt is kívánjuk, hogy sok ezer embernek vigyen kedves ajándékokat onnan a karácsonyi Jézuska!

(A városi kisdédvó karácsonyfája.) Az újhelyi kisdédvóra felügyelő bizottság előterjesztése következtében a város képviselőtestülete közelébb tartott ülésében 25 ftoft szavazott meg a barátszeresi kisdédvóban karácsony estéjén felállítandó karácsonyfára, igazabban a gyermekek közt kiosztandó hasznos tárgyak beszerzésének költségeire. Ez alkalomnál ugyan erre a célra gyűjtő ivet is bocsájtottak ki, melylyel a felügyelő bizottság elnöke, Hornyay Béla dr., már eddig is oly szép eredményt ért el, hogy előreláthatólag minden egyes gyermeknek értékes ajándékot fog hozni az a „kedves Jézuska.“

(Halálozás.) Részvétellel vettük és adjuk a következő gyászos jelentést, mely Gesztelyből érkezett: öz. fái Fáy Jánosné, szül. Fáy Emma, maga, valamint gyermekei nevében, fájdalomtól megtörve tudatja szerető férjének és a legjobb szerető atyának, fái Fáy János volt 1848-49-iki nyugalmazott honvédszázadosnak élte 67-ik, boldog házassága 21 ik évében, hosszas szenvedés s a ha-

lotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 11-én délután 2 órakor történt gyászos elhunytát. — Áldás és béke lengjen drága porai felett!

(Kutba esett.) B.-Olasziból írják, hogy az ottani ref. tanítóknak Hegyesi Lidia nevű szolgálója, amint a kerek kútból vizet húzott, az egyensúlyt elvesztvén fejfel a kutba bukott. Az óriási ütődéstől esésközben elájult, de amint a jéghegy vízben eszméletre tért, még tudott segítségért kiáltani. Kétségbeesett kiáltását, szerencséjére az arrajárók meghallották, s a lánccsal és vederséggel kihúzták. A szerencsétlenül járt leányzóknak ütődései igen súlyosak ugyan, de kezelő orvosok remélik hogy kiépül.

(Küzdelmes választások.) Tudósítónk írja: Hogy népünk a polgári jogok gyakorlása iránt, mily nagy érdeklődéssel viseltetik, bizonyosságul szolgál a f. hó 12-én pl. *Bodrog Olasz* községben, mint a választókerület székhelyén megtartott vmegyebizottsági tagok választása. A kisorsolt két bizottsági tag helyére négyen is pályázván a választók négy pártra szakadtak. Folyt a harc egész délutáni négy óráig, mikor a beadott 95 szavazó lapokból kitűnt, hogy az erős négy jelölt közül *Saenger Árpád* urad tisztartó és *Sztankay Béla* körjegyző lett a győztes. Hogy a küzdelmes választás simán folyt le, az a választást intéző elnök, *Bálint Dezső*, sárospataki ev. ref. lelkész, tapintatos eljárásának köszönhető. — Nem emlékszünk Ujhelyben sem, hogy a bizottsági tagok választása oly nagy érdeklődést ébresztett volna az úrnak iránt, mint a most dec. 12-én lezajlott választás. Már hetekkel előbb folyt a korteskedés, nem ritkán fűszerezve *pártvacsorával*. A választás napján pedig nyargaló szánkák hordották össze az elkényeztetett voksolókat, kiknek egyébiránt feladatukba került, míg a városháza kapuját a kortesek és jelöltek jobbra-balra térítő sorfala között a szavazó urna mellé jutottak. A szokatlanul élénk mozgalom bátran bevált volna affajta kisebb képviselőválasztásnak, mi abból is kitetszik, hogy *négyszázhatvanhatan* éltek szavazó jogukkal. Ez példátlan eset Ujhely alkotmányos életének történetében, mert, ha jól emlékszünk, de nem is volt olyan régen, hogy jól ne emlékezni, ugyanilyen választásnál csak 32-en, szóval harmincketten adták be szavazatukat. Idők jele! Az alkotmányos jogok polgári önértékének ébredése; felpezsdülés a társadalom vétkességében, minden esetre üdvös, öröndetes jelenség. Egyébként választás eredménye hogy *Jelenek* Adámot 268., *Szekely Elek*et 232., *Pataky Miklós* 228., *Schweiger Ignác*ot 186 és *Buday Ákost* 185 szavazattal megválasztották.

(A Bodrogon) a jég már annyira megerősödött, hogy a legnehezebb terhet is megbírja. *) Öreg emberek nem emlékeznek arra, hogy a Bodrog, mint az idén történt, két éjszakán át ilyen erősen befagyott volna. Egyébként pedig *Közép-Hegyalján* a hó átlagosan 20—40 cm.-es. A Bodrogmenti lakosság már most félve gondol a tavaszi árvizekből eredhető veszedelmre.

(Fölhívjuk) olvasóink b. figyelmét *Lövy Adolf* helybeli könyvkereskedőnek lapunk mai számában foglalt karácsonyi hirdetésére és *Richter-féle* kő építészkezdény füzetek mellékletére.

(Közeleg a karácsony) napja és kicsiny s nagy előre is örül a reá váró meglepetéseknek, egyszersmind azon gondolkozik: hogy hát ő mivel rója le szeretettjei iránt tartozó kötelességeit. Sokan lesznek, kik ez iránti való gondjuktól mai mellékletünk megszabadít. Kevés vidéki s bizvást mondhatjuk fővárosi cég van, mely oly széleskörű és osztatlan elismerésnek örvendene, melyet magának évek hosszú során a *Löfkovits Artur* debreczeni óras és ékszerész cég kiérdemelt, s mostani árjegyzéke is amellet, hogy előrehaladásáról tanuskodik, egy újabb szolgálat a vidéki vevőközönségnek, melynek a kényelmes postai megrendelést az élethű rajzok és megszabott árak közlésevel teszi lehetővé. Mellékletünket t. olvasóink figyelmébe ajánljuk!

(*Laufer Vilmos*) könyvkiadónak lapunk mai számához csatolt hirdetésére felhívjuk t. olvasóink becses figyelmét.

A legrégebb magyar lap, a 44 év óta megjelenő „Pesti Napló” december 18-án ismét fölveszi régi, eredeti alakját, aminőben *Kemény Zsigmond* szerkesztése alatt jelent meg. A mikor tetszetősebb, kényelmesebb alakot ölt, egyuttal új szerkesztőseget is kap, amely ugy tagjainak számára, mint ezek irodalmi nevére sokkal felette áll az eddig megjelenő összes lapoknak. A kiváló erőket maga köré gyűjtve a „Pesti Napló” olyan lapot ad a közönség kezébe, mely ugy az információk megbízhatósága és sokasága, mint zsurmalisztikai feldolgozásuk tekintetében teljesen kifogástalan lesz. A politika minden eseményét híven és pártatlanul ösmerteti, társadalmi és közgazdasági kérdésekben vezérszeretettel, s a hazai, valamint külföldi hírekről olyan levelező-gárda gondoskodik, minővel egyetlen magyar lap sem dicsekedhetik. S noha mindezek az új „Pesti Napló”-nak óriási befektetéssel elért siker, a lap, — hogy a nagy közönségnek hozzáférhetőbb legyen, — tetemesen leszállította előfizetési árát, úgy hogy nemcsak a tartalom bősége és jellegessége, hanem az alak tetszetős volta és a terjedelmének nagysága, nemcsak a napjában kétszer történő expedició gyorsasága teszi a „Pesti Napló”-t kiválóképen ajánlatossá, hanem olcsósága is. Bizvást ajánljuk a „Pesti Napló”-t e lap olvasóinak s figyelmébe ajánljuk a lapunkban közölt hirdetést.

*) Az hogy megbírta, de a héten járt enyhe napok annyira meggyengítették, hogy a jegen való átjárást még gyalogosok számára is megtiltotta a hatóság. Szerk.

Irodalom.

A *Pallas* nagy Lexikonából már a negyedik füzet fekszik előtünk, a mely tartalmasság, külső gazdagság tekintetében méltó követője az első háromnak és ez is igazolja, hogy a kiadókat nem üres reklámhajászat vezérelte, a midőn az óriási munkára vállalkoztak, hanem hogy a remek művelődésére legyenek a magyar tudományos irodalomnak. A füzet gazdag tartalmát a legszebb rajzok és szinnyomatok emelik. A négy füzet utolsó száva az *akarát*. E pártatlan mű megrendelhető minden könyvkereskedésben.

A *Hét*. Az új év közeledtével, amikor az olvasóközönség szemlét tart az újságok felett, amelyek száma légió, és tanakodik, hogy annyi rengeteg szebbnél szebb, jobbnál jobb napilap és heti és havi folyóirat közül melyiket járassa, emlékeztetjük, ha még nem ismerik, hogy van egy hetilapunk, amelyet a műveltek rég elfogadtak közönyökül, amely különbözik minden létező magyar laptól, lévén neki saját karaktere, saját képe és saját külön szemüvege, amelyen keresztül nézi a világ folyását, és ez a lap: A *Hét*, amely hozzá szól mindenhez, hol tréfásan, hol komolyan, de mindig higgadtan, mindig a legmagasabb szempontból ítélve meg a feloyt hét eseményeit. Akik ismerik, azok ajánlanak fölösleges; akik nem ismerik, azok ismerkedjenek vele, mert méltó, hogy minden előkelő család oda tegye asztalára, mint a modern világnézet és a modern műveltség egyik kiváló termékét. A *Hét* előfizetése egész évre 10 ft, félévre 5 ft. Mutatószámokat készséggel küld A *Hét* kiadóhivatala, Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.

Juhász László, tehetséges potéa-lelkületű teológus, lapunknak is kedvelt dolgozó társa, Sárospatakról előfizetést hirdet *December* című költeményeire. A 8—10 ives kötet 70—80, nagyjából a lapokban elszórtan megjelent költeményt fog tartalmazni, Lesznek benne gondolatok, költői leírások, fordítások, alkalmi versek, idillek, történetek. A versek, melynek csinos kiállításáért *Steinfeld Jenő*, sárospataki főiskolai könyvnyomatói kereskedik, február hó elején jelenik meg. Fűzött példány ára 1 ft, (2 korona.) Diskótésben 1 ft 50 krajcár (3 korona.)

Az új kormányt mutatja be a *Magyar Génius* legújabb száma gyönyörű képmellékleten, továbbá *Széli Kálmán* és *Erzsébet főhercegnő* legújabb arcképeit s több igen sikerült aktuális képet. A *Magyar Génius* legújabb száma is meggyőzően bennünket abban, hogy a *Magyar Génius* ugy a tartalom gazdagságára, mint a kiállítás fényére nézve pártatlanul áll irodalmunkban. *Jókai Mór*tól kezdve összes kiváló írónkat munkatársai között találjuk és minden egyes számban legjobb írónkkal találkozunk az olvasó. Különös érdeklődéssel bírnak illusztrációi, melyeket legjobb művészeink rajzolnak, s melyeket az is kiválóan érdekessé tesz, hogy a *hét eseményét* jelöltik meg. A *Magyar Génius* ezenkívül szép képmellékleteket is ad. Ez okból bátrunk vagyunk a *Magyar Génius* a jövő évfolyamra előfizetésre ajánlani t. olvasóinknak. A *Magyar Génius* előfizetése egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. A *Magyar Génius* szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.

Tarnóczy Tivadár tanárnak Magyarország ezer éves politikai és művelődési története dióhéjban zsebkönyv kiadás formájára s igen kedves kiállításban megjelent. Ára 1 ft 35 kr. A tartalmas és vonzó stílusban írt 184 lapra terjedő művet, melynek egy művelt ember könyv-gyűjteményéből sem kellene hiányoznia, ajánljuk megérdemelt pártfogásba!

Király-himnusz cím alatt új zeneműt jelent meg *Thalaz* Péteről *Táborszky Nándor* nemzeti zeneműkereskedő kiadásában. E mű, mely hivatva van a nép ajkán eddig még nem létező magyar király-himnusz pótolni, igen dallamos és már is igen népszerűvé vált. Ára 1 forint (2 korona). Kapható minden zenemű, könyvkereskedő és a kiadónál: *Táborszky Nándor* nemzeti zeneműkereskedésében Budapest, Váci-utca 30. szám alatt.

Egyesületi élet.

Meghívó.

A zemplénavarmegyei orvos-gyógyszerész egyesület őszi rendes közgyűlést folyó évi december hó 28-án délután 3 órakor S.-a.-Ujhelyben, a vármegye-házán, az árvaszéki tanácssteremben, fogja megtartani, melyre az egyesület t. c. tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk. A gyűlés tárgyai: 1. *Raisz Gedeon* dr. előadása: A kolera bakteriológiai megállapításáról. 2. *Chyzer Kornél* dr. előadása: A kolera újabbkori gyógykezeléséről, a használt műszerek bemutatásával. 3. *Ehrenreich Jenő* dr., karlsbadi fűrdőorvos mint vendég, előadása: A gyomorfekélyekről.

S.-a. Ujhely, 1892. december 14.

Szepessy Arnold dr., egyesületi titkár.

Chyzer Kornél dr., egyesületi elnök.

Kérelem.

A zemplén-vármegyei tanító-egyesület járási köréinek t. pénztárosait ezennel felkérem, hogy a középponti pénztárt megillető tartozásaikat az év végegi posta utján hozzám multhatatlanul beküldeni sziveskedjenek. Idelglenes nyugtatóul szolgáljanak a postai foladóvevények.

Bodrog-Zsadány, u. p. B. Olasz. 1892. dec. 14.

Kárpáti Péter,

a vmegyei tanító-egyesület főpénztárosa.

A Zemplén-vármegyei árva gyermekek »karácsonyfájára« a s.-a.-ujhelyi ev. ref. leányiskolából a következő bonyédek adakoztak: *Dománzski Margit* 4 krt, *Nevővöszki Mariska* 40 krt, *Bertók Mariska* 10 krt, *Semsey Juliska* 2 krt, *Kaszonyi Juliska* 1 krt, *id. Fazekas Boriska* 11 krt, *Pirigyi Erzsik* 6 krt, *Katko Jolán* 10 krt, *Bretz Frida* 10 krt, *Kálnay Margit* 4 krt, *Fekete Erzsike* 4 krt, *Fekete Mariska* 2 krt, *Semsey Teréz* 5 krt, *Semsey Jolán* 5 krt, *Lipcsy Jolán* 5 krt, *Dihenes Erzsébet* 5 krt, *Csomós Erzsike* 10 krt, *Vályi Annuska* 5 krt, *Balogh Jolán* 1 krt, *Gönczy Piroska* 10 krt, *Nagy Ilona* 10 krt, *Mózer Ilona* 5 krt, összesen: 1 ft 71 kr. *)

Kelt S.-a.-Ujhely, 1892. évi dec. hó 26-án.

Kulesár Ferenc, ev. reform. tanító.

*) Az 1 ft 71 krt átvettük és 2 fra kikerekítve, rendelkezése helyére eljuttattuk. Szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

193/e. sz. Zemplénavarmegye alispánjától.
Elnöki körlevél.

A vármegye bizottságának t. tagjait 1892. évi december hó 28-án d. e. 10 órakor kezdetét veendő

rendes közgyűlésre

hivatalos tisztelettel meghívom.

1. Dr. *Wekerle Sándor* minister-elnök Öngyméltósága minister-elnökké lett legfelsőbb kinevezetése és a ministerium kinevezés tárgyában kelt leirata.

2. *Hyeronimi Károly* belügyi-minister Öngyméltósága leirata belügyi-ministerré lett legfelsőbb kinevezetéséről.

3. A vármegyei főpénztárnok és az árvaszéki pénztárnok nyugdíjaztatása folytan egyesített főpénztárnoki állás választás utján betöltése.

4. Az ujonnan rendszeresített IV. aljegyzői állás választás utján betöltése.

5. A közigazgatási bizottságból kilépő 5 tag választása.

6. A központi választmány az 1874. évi XXXIII. t. cz. 17. és 20. §-a értelmébeni újbóli alakítása.

7. Az állandó választmány, igazoló választmány, bíráló választmány, ló avató bizottság újbóli alakítása.

8. Az 1893. évi költségvetési előirányzat tárgyában kelt belügyministeri intézvény.

9. Az alispán jelentése.

10. A beérkezendő intézvények és a közgyűlés hatáskörébe utalt ügyek.

11. Községi számadások és költség-előirányzatok.

Az állandó választmány t. tagjait felkérem, hogy december hó 27-én d. e. 9 órakor tartandó ülésre megjelenni sziveskedjenek.

Megjegyzem, hogy ezen közgyűlésen az 1892. évre érvényes bizottsági tagok névsorába felvettek bírnak szavazattal.

S.-a.-Ujhely, 1892. decz. hó 14-én.

Matolai Etele, alispán.

998/főisp. 92 sz. Zemplénavarmegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Zemplénavarmegye törvényhatóságánál *K.-Helmeccz*, *Nagy-Mihály* és *Varannó* székhelylyel egyenként évi 400 ft fizetés és 200 ft utiátalánylyal ujonnan rendszeresített állatorvosi állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ehhez képest mindazokat, a kik ezen állásokat elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. I. t. c. I. és az 1888. VII. t. c. 117. §-ban megjelölt minősítéseket igazolól, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzá 1893. évi január 15-ig okvetetlenül nyujtsák be, mert később beadott folyamodásokat figyelembe venni nem fogok.

S.-a.-Ujhely, 1892. december 15-én.

Molnár István, főispán.

1470. sz./IV. 92. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Dókus Gyula vármegyei főjegyző tulajdonát képező egy drb. fehér fekete tarka foltos hosszú szőrű szuka vizsla kutyája folyó évi december hó 2-án elveszett.

Ezen körülményt nyomozás végett azzal hozom a községek bírái tudomásra, hogy eredmény esetén hivatalomhoz azonnal jelentést tegyenek.

S.-a.-Ujhely, 1892. december 15.

Br. Gaizler, szolgabíró.

3114/I. 92. sz. *Acsinnai j. főszolgabírájától.*

Körözwény.

Ezennel közhírré teszem, hogy t. hó 10-ik napján *Zuella* község határában három darab magyar birka juh bitangóságban találtatott s ez idő szerint *Mikula Elek* zuellai lakos által őriztetik. Szinnán, 1892. évi dec 12-én.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

38855/II. sz. 92. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Körrendelet

Zemplénavarmegye valamennyi községi illetőleg körjegyzőjének.

A lugosi kir. pénzügyigazgatóság folyó év 26257/III. 92. szám alatti átírata szerint *Bercsu Petru* 241 ft 62 kr bünyügi költséggel van hát-

ralékban, nevezett azonban a tartozási kimutatáson feltüntetett helyen, Vrány községben, nem tartózkodván, ennél fogva meghagyatik, miszerint nevezett működése területén nyomozza, s felalálás esetén ezen hárlékot azonnal hajtsa be és az eredményt ezen igazgatóságunk folyó év végéig jelentse be

S.-A.-Ujhely 1892. évi december hó 6-án.
Becske, k. pü. igazgató.

GAZDASÁGI ÉRTESEITŐ.

Rovatvezető: MÁRTON MIHÁLY.

HIVATALOS RÉSZ.

Időjóslat dec. 18-ára:

Derült, — száraz, — hősüljedés — hosszabb ideig állandó.

Felhívás.

Minthogy a m. kir. földmívelésügyi minis-
terium által a zemplén-vármegyei gazdasági egye-
sület kezelése alatt álló bikaalap gyarapítására
1892-ik évben adott államsegély csak kis részben
használtatott fel, hogy az a jövő 1893-ik évben
teljesen felhasználhassék, s minél több megye-

beli község a gazdasági egyesület közvetítése mellett és kedvezményes áron tenyésztésre alkalmas bikát szerezhesen, felhivatnak mindazon szarvasmarha tenyésztők, kiknek eladásra szánt bikáik vannak, hogy ebbeli szándékukat, a bikák számának, korának, fajának és az eladási árának kitüntetésével a gazdasági egyesület titkári hivatalánál minél előbb bejelenteni sziveskedjenek.

Felhivatnak ugyanez alkalommal azon közsé-
gek is, melyek a gazdasági egyesület közvetítése mel-
lett és kedvezményes áron bikákat venni akar-
nak, hogy ezen szándékukat a gazdasági egyesület
titkári hivatalával idejekorán tudassák. 1-5

Hirdetmény.

Az Olaszországgal kötött kereskedelmi szer-
ződés alapján a borokra és sörökre nézve érvénybe
lépett kedvezményes vámtételei mikénti igénybe-
vétele és alkalmazása tárgyában kiadott rende-
letek egy példánya a m. kir. földmívelésügyi minis-
terium által a gazdasági egyesület részére meg-
küldetvén, az az érdekeltségi körök által a gaz-
dasági egyesület titkári hivatalában (Velejtén) bármi-
kor megtekinthető.

1-3 A gazd. egyesület titkári hivatala.

A gazdasági egyesület választmánya S.-A.
Ujhelyben dec. 22-én d. e. 1/2 10 órakor a vár-
megyékéza tanácskozó kistermében ülést tart.

A szerkesztő póstája.

Gréta. Ajtót tévesztett. Mi nem a Pikáns Lapok vagyunk!
K. P. urnak — Zsádány. Tessék a kuruzsló nevét meg-
tudni s a járás főszolgabírájával tudatni.

B. Z. — Helyben. Megkaptuk, köszönjük, átvesszük.
G. H. urnak — Újszállás. Pápay István, öfelsége kabinet-
irodájának főnöke, igen is, a miénk; mert Zemplén-vármegyé-
ben, éspedig N.-Görös községben született.

A mi koldúsaink című, múlt számunkban befejezett
íránykölgyünk, mely élénk érdeklődést támasztott úgy a
magánosok, mint a hatóságok körében, Ujhely város rendör-
tanácsosától szerkesztőségünkhez Rövid válasz érkezett, melynek
közlését azonban, technikai nehézségek miatt, a jövő hétre kel-
lett halasztanunk.

Tátrai urnak. Igen köszönöm az információt, mert
annak vettem és nem hírlapi közleménynek. Keresek és pár
nap alatt fogok is találni alkalmat, hogy bizodalmas ügyeinek-
bajaiknak a kellő helyen szószóljója lehessen. Egyről azonban
legyenek önök mélyen meggyőződve, s ez az, hogy a szóban
lévő dolog semmi esetre fejlődhetik oda, hogy annak az ér-
dekeltség kárát vallja. Fogaddja legszívesebb üdvöz-
letemet!

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.

H I R D E T É S E K.

1757/kj. 92. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előljáráóság közhírré teszi,
hogy a cziróka hosszumezői volt urbéres gazdák
tulajdonához tartozó összes terület vadászati joga
f. évi december hó 27-én délutáni 3 órakor a községi
bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen 6
egymásután következő évre bérbe fog adni.

Erről a bérelni szándékozók oly hozzáadással
értesíttetnek, hogy a bérleti idő 1893. évi január
1-én veszi kezdetét s hogy a bérletre vonatkozó
feltételek a szinnai körjegyzőségénél a hivatalos
órák alatt bárki által megtudhatók.

Cziróka-Hosszumezőn, 1892. december 22.

Dely Endre,
jegyző.

Kovács András,
bíró.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés,
csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések
ellen a világ minden részén el van torjdvé
és kitünő hatása által a legjobb
házi szer hírnevét elnyerte. A valódi Hor-
gony-Pain-Expeller majdnem minden gyógy-
szertárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt
20 kros üvegekben s így a legolcsóbb
házi szer.

Tk. 3660/1892. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíróóság mint telekvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a miskolci takarékszövetkezet végrehajtónak
Sóvári Józsefné Németh Zsófia végrehajtást szenvedő elleni 1083
frt 16 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a
szerencsi kir. járásbíróóság területén levő Hoporty község
határában fekvő a hoporty 219. sz. tjkben 354/7. és 354/42
hr. sz. ingatlanokból a fele részben Sóvári Józsefné, Németh
Zsófia tulajdonát tevő birtokilletésére, valamint ezen ingatlano-
k tartozékát képező, a hoporty 244. tjkvb. 354/68. 354/69.
hr. sz. a. foglalt ingatlanokból Sóvári Józsefné Németh Zsófia
tulajdonát tevő birtokilletésére együttesen 1075 frt becs-
ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893-ik évi január
hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Hoporty község házá-
nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsár-
ának 10%-át vagyis 100 forint 75 krajczárt készpénzben, vagy
az 1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügymin. rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes érték-
papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.
cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgá-
latni.

Kelt a szerencsi kir. járásbíróóság, mint telekvi hatóság
hatóságánál 1892. évi november hó 22-ik napján.

Kiss György, kir. aljbíró.

Tk. 3104 sz./1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A k.-helmecki kir. járásbíróóság mint telekvi hatóság
közhírré teszi, hogy Kaczvinsky Viktor, mint a leleszi pré-
postság törv. képviselője végrehajtónak kisk. Szabó Erzsébet
végrehajtást szenvedő elleni 93 frt 29 kr. tőkekövetelés és
járulékal iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. tör-
vényesék (a király-helmecki kir. járásbíróóság) területén levő
Lelesz-Pólyán község és határában fekvő a lelesz-pólyáni 21.
sz. tjkben A. I. 1-16. sor., 30, 293, 393, 481, 542, 624,
749, 851, 947, 1034, 1090, 1226, 1327, 1431, 1543, 1642.
hr. sz. a. foglalt kiskoru Szabó Erzsébet nevében álló 2/3 rész
urbéri telekre az árverést 1124 frtban ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt
ingatlanok az 1893. évi február hó 25-ik napján délelőtti 10
órákor Lelesz-Pólyán község házá-
nál megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati
fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsár-
ának 10%-át, vagyis 112 frt 40 krt készpénzben, vagy az

1881. LX. törvény cikk 42 ik §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8-ik §-ában kije-
lölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt K.-Helmeccen, a kir. járásbíróóság, mint telekvi
hatóságánál 1892. évi augusztus hó 18. napján.

Dr. Kédly, kir. aljbíró.

Birtok eladás.

Bodrogközön a kis-ujlaki határban 140
hold tagosított birtok, lakóház és gazdasági
épületekkel eladó, esetleg bérbe kiadó.

Özv. Liszy Edéné.

Richter féle türelmi játékok: Gyötrőszellem,
Keresztjáték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal
mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek
a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a
„Horgony“ gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő díszelőleg elismerte a híres Richter
féle

Horgony-Kőépitőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik,
sem gyermekek, sem felnőttek számára. Leg-
jobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebbet
erről, valamint a türelmi játékokról a pompás
épitményekkel ellátott új árjegyzékben találni,
melyet minden szülőnek ajánljunk, hogy
kellő időben érdemes játékot választhassanak
gyermeküknek. Ezen könyvecskét alulirt
cégtől ingyen és bérmentesen kapható. Mind-
azon kőépitőszekrények, melyek csomagolásán
a „Horgony“ gyárjegy hiányzik, közönséges
és kiegészítésre használhatatlan utazatok;
ennél fogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépitőszekrényei
kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatat-
lanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden
finomabb játékszerek kereskedésben készletben tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Elő 0.02. magy. csész. és kir. szabadalm. kőépitőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

1758/kj. 92. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előljáráóság közhírré teszi,
hogy a cziróka-bélai volt urbéres gazdák tulajdo-
nához tartozó összes terület vadászati joga f. évi
december hó 27-én délelőtti 10 órakor a körjegyző
hivatalos helyiségeben megtartandó nyilvános ár-
verésen hat egymásután következő évre bérbe fog
adni.

Erről a bérelni szándékozók oly hozzáadással
értesíttetnek, hogy a bérleti idő 1893. év január
1-én veszi kezdetét s hogy a bérletre vonatkozó
feltételek a szinnai körjegyzőségénél a hivatalos
órák alatt bárki által megtudhatók.

Cziróka-Bélán, 1892. december 2 án.

Dely Endre,
jegyző.

Bruder Jakab,
bíró.

Hirdetés.

Ladmóczon a bíró házá-
nál, fog válasz-
tatni közbirtokossági elnök, ugyan akkor
a halászati, mész kemenczék körül mérése,
és kő kivitele haszon bérbe fognak árverés
utján adattatni, a következő 3 évekre e
folyó év december 29 én d. u. 2 órakor.
Kelt S.-a.-Ujhely, 1892. december 1.

Kassay Gábor,

3-3

k. b. elnök.

440. sz./892.

Árverési hirdetmény.

Alulirt közhírré teszi, hogy Czeiger S. bécsi lakosnak
Karácsonyi Mihály kaponyai lakos elleni 76 frt iránti ügyében
az árverést a tokaji kir. járásbíróóságunk 4463/92. polg. sz.
végzése folytán elrendeltetvén, annak Tokajban végrehajtást
szenvedő Karácsonyi Mihály házá-
nál leendő megtartására 1892.
december 21-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki határidőül,
midőn a 455 frt 97 krra becsült fa- és kő építő anyagokból
álló lefoglalt ingóságok becsáron alól is eladati fognak.

Tokaj, 1892. december 1-én.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

A Foncière pesti biztosító társaság főigynöksége.

SZÓLLÓSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,

DITMAR-féle lámpa,

Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök

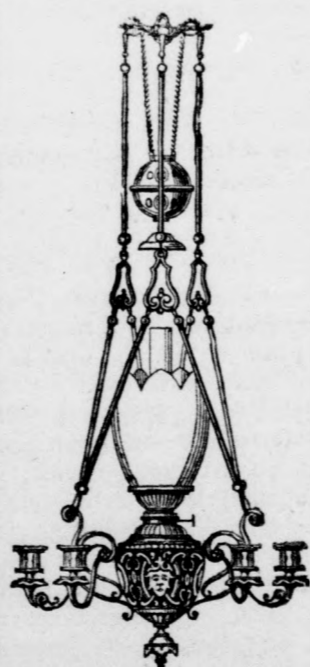
raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj

nagy raktára.

12

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

A „ZEMPLÉN” papir- és írószert kereskedése

ajánlja:

LEGCSINOSABB LEVÉLPAPIRJAIT

diszes dobozokban

czélszerű

Továbbá:

íróasztal

garnitúráit,

Karácsonyfa díszítményeit, stb.

A legcsinosabb betűkkel ellátott névjegyek és levélpapírok szintén igen czélszerű karácsonyi ajándék, mely csakis nálunk szerezhető be a legjutányosabb áron.

LAUFER VILMOS

könyvkiadónál

Budapest, Ujvilágutca 14. szám

Épen most megjelent könyvek:

1 Bachstein S. Mesekönyv — 2.—	1 Seeman a Galambosi csárda — 60
1 Columbus Kristóf — — 80	1 Schmidt, Elbeszélések — 1.80
1 Crusos Robinson — — 1.20	1 Utazás a föld körül — 80
1 Hoy György 50 Mese — 3.—	1 Vizen és szárazon — 1.20
1 Hollandiai bolygó — — 80	1 Pajoken Fim — — 2.60
1 Rovargyűjtő, Kis — — 1.—	1 Szemák, Könyvtárjegyzék — 40

Nagy könyvjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg.

A sárospataki hercegi uradalom a Bodrog folyó- és mellékvizein a halászati jogot 1893. év január hó első napjától bérbe adja. Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi igazgatóság Sárospatakon.

Tk. 3105. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaczvinszky Viktor jászóvári prépost, mint a leleszi prépostság törv. képviselője végrehajtatónak Öv. Lukács Györgyné szül. Kácsándi Borbála végrehajtást szenvedő elleni 41 ft 93 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz-Pólyán község és határában fekvő a lelesz-pólyáni 42. sz. telekjében A. I. 1—16. sor., 56, 268, 368, 455, 517, 650, 679/a, 774, 876, 1059, 1147, 1158, 1302, 1406, 1518, 1624. hr. sz. alatt foglalt 2/3 urbéri telekből Öv. Lukács Györgyné sz. Kácsándi Borbálát illető 1/2 rész jutalékra az árverést 463 ftban ezenel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi február hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Lelesz-Pólyán község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 46 ft 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi augusztus hó 18-án.

Dr. Kédly, kir. aljbíró.

Tk. 3107./1892. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró, mint tőkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaczvinszky Viktor jászóvári prépost, mint a leleszi prépostság törv. képviselője végrehajtatónak Váci Antal leleszi lakos végrehajtást szenvedő elleni 20 ft 14 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz község és határában fekvő a leleszi 33-területén foglalt 4. sor., 711—713. hr. sz. becsőség s azon épült 37. ö. i. sz. házból 5 sor., 1815—1816. hr. sz. és 6 sor, 3037. hr. sz. szántóföldről Váci Antal illető 2/3 rész birtok jutalékra az árverést 674 ftban ezenel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok, az 1893. évi február hó 15 napján d. e. 10 órakor Lelesz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 67 ft 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt kir. igazságügyi miniszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX. törvénycikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi aug. hó 17-ik napján.

Dr. Kédly, kir. aljbíró.

85. szám.
eln. 1892.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat elnökétől.

Meghívás.

A f. 1892. évi december hó 29-én reggeli 9 órától S.-a.-Ujhelyben a megyeháza nagytermében tartandó rendkívüli társulati közgyűlésben leendő megjelenésre a társulati érdekeltséget felkérem.

Tanácskozás tárgyai:

1. Társulati elnök, - alelnök, - igazgató választmányi tagok, központi közgyűlési képviselők, - pénzügyi, - számvizsgáló és fegyelmi bizottsági tagoknak 3 évre leendő megválasztása.
2. Fráter Sándor és társai indítványa az új osztályozás tárgyában.
3. Szép Gedeon társ. tag több rendbeli indítványának tárgyalása.
4. Viss község érdekelt birtokosainak fellebbezése a f. évi október hó 3-ik választmányi ülés 39. sz. határozata ellen.

Perbenyik, 1892. december 13.

Gf. Mailáth József,
társulati elnök.

Tk. 2719. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a h. mádi takarékpénztár végrehajtatónak Kohn Ignác végrehajtást szenvedő elleni 800 ft tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő Erdő-Bénye nagyközségében fekvő az erdő-bényei 298. sz. tjkvben. A 363. hr. sz. a. foglalt, fele részben Kohn Ignác végrehajtást szenvedett, másik fele részben pedig Kohn Ignác szül. Hersofszky Cecilia nevében álló azonban az 1881. évi 60. t. c. 156. §-a d. pontja alapján egészben árverést 418 ftban ezenel belső és 4. ö. i. sz. házra az árverést 418 ftban ezenel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi január hó 4-ik napján délelőtti 10 órakor Erdő-Bénye község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 41 ft 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törv. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

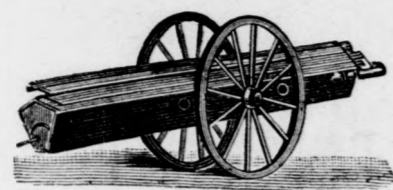
Kelt a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, Tokajban, 1892. évi június hó 18-ik napján.

Lácay, kir. jbiró.

FLEISCHER és TÁRSA

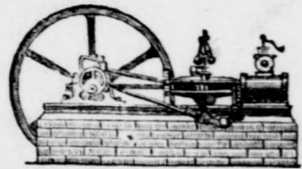
gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legjobb tapasztalatok szemeltartásával, czélszerűen s gondosan gyártott jóhirnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szóróvető gépeket.
Szecskavágókat kézi v. járgányhajtásra
Répavágókat és tenger-morzsolókat.
Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.
Őrlő és daráló malmokat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket m. p. Hemze főzők kavaró-készülékek, maláta és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-a.-Ujhelyben

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

6-6

2365/m. 1892. sz

Hirdetmény.

Zemplénnérmegye közg. bizottságának f. év 800|1364 kb. és alispánja f. évi október hó 8-án kelt 1762. sz. rendeletével az o.-liszka erdőbényei that. uton 10 dr. mütárgy helyreállítását 4988 frt 57 kr. illetőleg a velejte-mihalyi that. küzuton 5 db. mütárgy-nak helyreállítása 1161 frt 14 kr. összeg erejéig engedélyezte

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1892. évi december hó 22-ik napjának d. e. 10 órájára a zemplénnérmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Zemplénnérmegyei kir. államépítészeti hivatal.

S.-A.-Ujhely, 1892. december hó 7-én.

A hivatal főnöke

Hönsch Dezső,

kir. mérnök.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmuldatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi

tisztított 10-24

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nevék javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

S.-a.-Ujhelyben: csak **Éllássy E., Budal Ákos és Kinossy P.** urak gyógyszerárában.

Főraktár és főelárúsítás az osztr.-magyar monarchia részére: **Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heumarkt 3.**

Urasági szolga és gazdasszony,

kik nagy uri házaknál voltak alkalmazva, nősülési szándékból egy helyre kívánnának állásba lépni, ujév elsőjén vagy esetleg később is. Czím a kiadóhivatalban.

PESTI NAPLÓ

fölveszi régi, eredeti alakját!

deczemcer 18-ikától kezdve naponkint kétszer legalább 16-24 oldalnyi terjedelemben fölvgva és ragasztva jelenik meg.

főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. **Ábrányi Kornél** országgyűlési képviselő

felelős szerkesztője: **Barna Izidor.**

politikai pártoktól teljesen független.

szerkesztősége egészen ujra, — az ország legjelesebb hírlapíróiból alakult.

bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frisek és eredetiek lesznek s a legmegbízhatóbb forrásokból erednek.

ipari, bereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitünő szakírók szerkesztik.

bel- és külföldi tözsdé rovatá mindig pontos és megbízható lesz.

nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozunk az olvasó.

regényei és tárcái élénknek lesznek és a közönségnek kellemes olvasmányul fognak szolgálni.

A PESTI NAPLÓ karácsonyi száma feltűnést keltő közleménnyel lepi meg olvasóit.

A PESTI NAPLÓ előfizetési árai:

Egész évre 14 forint = 28 korona.

Fél évre 7 " = 14 "

Negyed évre ... 3 ft 50 kr. = 7 korona

1 hónapra 1 " 20 " = 2 " 40 fillér.

Egyes példányok minden hírlapkereskedésben haphatók 5 krért = 10 fillérért

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára (naponkint kétszeri postaküldéssel, reggeli és a délutáni gyorsvonatokkal)

Egész évre 20 forint = 40 korona

Fél évre 10 " = 20 "

Negyed évre 5 forint = 10 korona

1 hónapra 1.70 " = 3 " 40 fillér.

A PESTI NAPLÓ délutáni kiadása Budapestről a délután 3 óra előtt induló gyorsvonatokkal indítatik s minden vidéki városban még a megjelenés napján az újságelárusítóknál 4 krajczárért = 8 fillérért kapható lesz.

A PESTI NAPLÓ szerkesztősége

Budaapest, Ferenciek tere 3. sz.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala

Budaapest, Ferenciek tere (Bazár épület.)

A ki a PESTI NAPLÓ-ra előfizet. az december 18-ikától január 1-ig a lapot ingyen kapja, ugy hogy az előfizetés csak január 1-én kezdődik.

Mutatványszámokat december 18-ikától kívánatra egy héttig ingyen küld

a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

A küszöbön álló idény alkalmával van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni dúsan felszerelt raktáramra a legváltozatosabb és legújabb

karácsonyi cikkekből.

Képeskönyvek és ifjusági iratok

e nemben a legjobbak, elsőrangú íróktól mindkét nembeli ifjuságnak és minden korúaknak megfelelők. — Jegyzéket kívánatra rögtön küldök.

Imakönyvek

minden vallásfelekezet számára; egyszerű és a legfinomabb kötésekben; gazdag választék finom és legfinomabb bőr, csontutánczat bársony és valódi elefántcsont kötésekben.

Egyedüli képviselősege a valódi **RICHTER-féle**

KŐÉPÍTŐSZEKRÉNYEKNEK.

Ezen kiválóan hasznos és szórakoztató játékból minden nagyságban készletet tartok és azokat az eredeti gyári áron szolgálom. — Valódi Richter-féle

fejtörő játékok:

fejtörő, Pythagoras, körrejtély, csillagrejtély

az eredeti gyári áron.

Mulattató és hasznos

társasjátékok

a legnagyobb választékban. Lóverseny, tombola, lutri, kockajáték, Fröbel-játék stb. stb.

KARÁCSONYFA-DISZITÉSEK.

Különféle csillogó csecsebecsék ezerféle változatban. Függő szárnyas angyalkák és Mikulások. Gyertyatartók és színes stearin gyertyák. Hóutánczat gyémántporral behintve, a valódi zuzmárától meg nem különböztethető.

Arczképalbumok

egyszerű és diszes bőr, bársony és peluche kötésekben

EMLÉKKÖNYVEK

mindenféle kivitelben igen jutányos áron.

Magyar és külföldi remekírók diszkötésekben

a hazai és külföldi irodalom legújabb termékei mindig raktáron vannak és eredeti bolti áron kaphatók. Legújabban kiadott teljes könyárjegyzékemet kívánatra azonnal bérmentve megküldöm.

LEVÉLPAPÍR DISZDOBOZOKBAN

egyszerű, csontutánczat, virágos és alakokkal. A legújabb angol mintákban.

Íróasztal garnitúrák

bronzból, a valódi ezüsstől meg nem különböztethető és mindig fehér marad. Tentatartók, gyertyatartók, levélnehezítők, gyufa- és óratartók stíluszerű összeállításban.

Ezekon kívül sok minden itt fel nem sorolható cikkek, melyeknek megtekintésére kérem engem b. látogatásával megtisztelni.

Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen teljesítenek. Becses megbízásait kérem minél előbb hozzám juttatni, mivel a tetszetősebb tárgyak gyorsan elkelnek és közvetlen karácsony előtt rendesen teljesen kiárusítatnak.

kiváló tisztelettel

LÖVY ADOLF

könyv-, papir- és írószer-kereskedése
S.-A.-UJHELYBEN.